

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
ŽUPAN

KLASA: 023-05/12-03/0015
URBROJ: 2181/1-10-12-2
Split, 18. svibnja 2012.

PREDSJEDNIKU
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE
gosp. Petroslavu Sapunaru
- ovdje -

PREDMET: Izvješće o radu Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije za 2011. dopunjeno s izvješćem Upravnog vijeća

Na temelju članka 60. Poslovnika županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj: 13/09) u privitku Vam dostavljamo izvješće navedeno u predmetu, radi rasprave na sjednici županijske skupštine.

PRAVNI TEMELJ: članak 20. Statuta Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 11/09, 7/10 i 10/10) i članak 24. Odluke o izvršenju proračuna Splitsko-dalmatinske županije za 2011. (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj: 14/10) te članak 40. Statuta Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 2/11)

NOSITELJ IZRADE: Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije

PREDLAGATELJ: župan

DONOSITELJ: županijska skupština

IZVJESTITELJI: **Marija Vuković, dipl. ing. arh.**, pročelnica Upravnog odjela za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša i **Ivan Gabelica, dipl.ing.**, ravnatelj Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije

S poštovanjem,

ŽUPAN

Ante Sanader, dipl.ing.

Na temelju članka 20. Statuta Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 11/09), i članka 24. Odluke o izvršenju proračuna Splitsko-dalmatinske županije za 2011. godinu (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 14/10) te članka 40. Statuta Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 2/11), županijska skupština Splitsko-dalmatinske županije na _____sjednici, održanoj dana _____donijela je

ZAKLJUČAK

po Izvešću o radu Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima za 2011. dopunjeno s izvješćem Upravnog vijeća

Članak 1.

Prihvaća se Izvešće o radu Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije za 2011. godinu dopunjeno s izvješćem Upravnog vijeća.

Članak 2.

Ovaj Zaključak objavit će se u Službenom glasniku Splitsko-dalmatinske županije.

KLASA:
URROJ:
Split, 2012.g.

**PREDSJEDNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE**

Petroslav Sapunar, prof.

DOSTAVITI:

1. Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša, ovdje
2. Upravni odjel za proračun i financije, ovdje
3. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije
4. Službeni glasnik, ovdje
5. Pismohrana, ovdje

JAVNA USTANOVA ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA NA PODRUČJU
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Prilaz braće Kaliterna 10, 21000 Split

tel: 021-332-322; tel/fax: 021-490-029

web: www.dalmatian-nature.hr

e-mail: info@dalmatian-nature.hr

- IZVJEŠĆE O RADU .

(od 01.01. do 31.12. 2011. godine)

Split, 2011.
S A D R Ž A J

1. UVOD.....	5
1.1. Osnivanje Ustanove.....	5
1.2. Zaposlenici u Ustanovi.....	5
1.3. Zaštićene prirodne vrijednosti.....	5
2. PROJEKTI.....	11
2.1. Projekti na nacionalnoj razini.....	11
2.1.1. Projekt zbilja Minjera.....	11
2.1.2. Posjetiteljski centar u posebnom rezervatu Pantan.....	12
2.1.3. Upravljanje vukom i risom u Hrvatskoj.....	13
2.1.4. Projekti u Proložkom blatu.....	15
2.1.5. Pou na staza Vidova gora.....	16
2.1.6. Pou na staza Imotska jezera . Gaj.....	17
2.1.7. Projekt zaštite masiva Dinare.....	19
2.1.8. Projekt zabiljebe u zemljiznim knjigama.....	21
2.1.9. Projekt prozirenja zasti enog podru ja kanjona rijeke Cetineõ õ õ õ ..õ	22
2.1.10. Projekt sPrirodno i rekreativno bogatstvo zume ¥ adin%a.....	23
2.1.11. Pilot-projekt sidrenja u zasti enim podru jima i na podru ju ekologzke mre0e.....	24
2.2. Međunarodni projekti.....	27
2.2.1. Natura 2000õ ..õ	27
2.2.2. Istra0ivanje, zaštita i monitoring populacije eleonorinog sokola (<i>Falco eleonora</i> e Gene 1839) u Hrvatskoj.....	29
3. KORIŠTENJE ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI.....	33
3.1. Ugovori o skrbi i zajedničkom korištenju.....	33
3.2. Koncesije na zaštićenom području.....	33
3.3. Koncesijska odobrenja.....	33
3.4. Dopuštenja Ministarstva o korištenju.....	34
4. UGROŽENOST ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI.....	35

4.1. Devastacije i degradacije.....	35
4.2. Suradnja	s
inspekcijama.....	36
5. NADZOR I ODRŽAVANJE.....	37
5.1. Nadzor.....	37
5.1.1. Značajni krajobraz „Prološko blato“.....	38
5.2. Ekološka mreža – prijelazi za divlje životinje na autocesti.....	39
5.3. Akcije čišćenja.....	40
5.4. Spomenik prirode „Brusnik“.....	41
5.5. Značajni krajobraz „Dolina Blaca“.....	41
5.6. Značajni krajobraz „Pakleni otoci“ i „Šćedro“ te Spomenik prirode „Čempres“.....	42
5.7. Značajni krajobrazi „Grab“, „Ruda“ i „Rumin“.....	43
5.8. Značajni krajobraz „Prološko blato“.....	45
5.9. Poribljavanje Vrljike.....	45
6. RADIONICE I STRUČNI SKUPOVI.....	47
6.1. Prostorni planovi.....	47
6.2. Radni sastanci.....	47
6.2.1. NP „Brijuni“ XI. seminar nadzornika.....	47
6.2.2. NP „Blitvička jezera“ skup stručnih službi.....	47
6.2.3. Fužine . skup ravnatelja Opunijaških i gradskih ustanova u zaštiti prirode.....	49
6.3. Seminari i radionice.....	49
6.3.1. Seget . radionica „Praenje i procjena upravljanja morskim zaštićenim područjima“.....	50
6.3.2. Peruzi . stručni seminar o speleološkom katastru.....	50
6.3.3. Split . radionica „Identifikacija i uspostavljanjeorskog dijela mreže NATURA 2000 u RH“.....	52
6.3.4. Split . radionica „Slaanje nadzorne službe za rad u ekološkoj mreži“.....	52
6.3.5. Solaris, Šibenik . „Dinaric Arc“.....	53
6.3.6. Split . protupožarna zaštita.....	54

6.3.7. NP „Brijuni“ projekt integracije u europsku uniju (EU) „Natura 2000“	54
6.3.8. Split - informativna radionica povodom 2. Natjeaja u sklopu IPA programa Jadranske prekogranične suradnje	55
6.3.9. PP „Medvednica“ trening „Osnove interpretacije i edukacije“	55
6.3.10. Obilježavanje važnih datuma u zaštiti prirode	56
6.3.10.1. Svjetski dan sigurnih stanizta	56
6.3.10.2. Svjetski dan voda	58
6.3.10.3. Meunarodni dan biologke raznolikosti i Dan zaštite prirode	59
6.3.10.4. Meunarodni dan zaštite stanizta	60
6.3.10.5. Meunarodni dan planina	61
7. NATJEČAJI	63
8. PROTUPOŽARNA ZAŠTITA	64
9. SUDSKI SPOROVI – INFORMACIJE	65
10. FINACIJE	66
10.1. Prihodi i primici	66
10.1.1. Ukupni prihodi i primici	66
10.2. Rashodi i izdaci	67
10.2.1. Ukupni rashodi i izdaci	67
10.2.1.1. Obveze	70
10.2.1.2. Potrošivanja	70
10.2.1.3. Financijska imovina	70
10.3. Prihodi i rashodi	71
11. ZAKLJUČAK	79

1. UVOD

1.1. Osnivanje Ustanove

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije osnovana je odlukom županijske skupštine 1996. godine. Bila je u to tada druga županijska ustanova u Hrvatskoj, osnovana svega nekoliko mjeseci nakon prve. Tada su županijske ustanove bile posve nova pojava i njihov je rad bio otežan jer nisu postojala nikakva iskustva, niti sustav kakav postoji danas.

1.2. Zaposlenici u Ustanovi

Ustanova je u 2011. godini imala 11 zaposlenika, i to:

- ravnatelj;
- stručni voditelj;
- 3 stručna suradnika;
- referent pravnih poslova;
- 2 nadzornika;
- referent za promidžbu i odnose s javnošću;
- referent knjigovodstveno-financijskih poslova;
- administrativni tajnik i tajnica ravnatelja.

Ovakav broj i sastav zaposlenika, uz povremeno korištenje vanjskih suradnika, omogućuje Ustanovi kvalitetan rad u smislu obavljanja svih redovitih poslova. Ipak, još uvijek ostaju neka veća tematska područja, prvenstveno u stručnoj, pa donekle i nadzornoj službi.

1.3. Zaštićene prirodne vrijednosti

Od svih kategorija zaštićenih prirodnih vrijednosti, nacionalnim parkovima i parkovima prirode upravlja se s državne razine. Od ostalih kategorija, kojima se upravlja sa županijske ili lokalne razine, strogih rezervata nema u županiji, a jedinom izuzetkom - Marjanom - upravlja splitska gradska ustanova. Javna ustanova

upravlja s 3 posebna rezervata (Izvorizni dio i obalni pojas rijeke Vrljike, Gornji tok rijeke Jadro i Pantan), 18 spomenika prirode (Divlja kruška (*Pirus amygdaliformis* Vill.), Modra zopilja na oto i u Bizevo, Brusnik, Otok Jabuka, empres (*Cupressus sempervirens* L.), u Hvaru, Vranja a, Modro jezero, Crveno jezero, Medvidina pe ina na otoku Bizevu, ¥pilja na otoku Ravniku, Hrast u Brelima, Bori (crni bor . *Pinus nigricans* Host.) na krovu crkvice Sv. Petra u Nere0iz u, Skupina stabala empresa (*Cupressus sempervirens* L.) kraj samostana Sv. Kri0a u živogoz u, Skupina stabala empresa (*Cupressus sempervirens* L.) kraj groblja u živogoz u, Stara maslina (*Olea europaea* L.) u Kaztel ¥tafili u, Kola , Stablo hrasta duba (*Quercus virgiliana* Ten.) u Kaztel Gomilici i Stablo mo varnog empresa), 16 zna ajnih krajobraza (Kanjon Cetine od uz a do iznad Radmanovih mlinica, Pla0e i park-zuma u Brelima kod Makarske, Zlatni rat na Bra u, Uvala Stiniva na otoku Visu, Otok Ravnik, Proložko blato, Imotska jezera-Gaj, Pakleni otoci, Otok ¥ edro, Otok Ze evo kod Vrbovske, Vidova gora na otoku Bra u, Dolina Blaca, Grab, Ruda, Rumin i Sutina) i 4 spomenika parkovne arhitekture (Park ex Fanfogna, Park Vitturi u Kaztel Lukzi u, Park u Kaztel Starom i Botani ki vrt O¥ sOstrog%u Kaztel Lukzi u).

Revizijom Upisnika zasti enih prirodnih vrijednosti koju je provodilo Ministarstvo kulture, Uprava za zastitu prirode (sada Ministarstvo zastite okoliza i prirode), a na temelju stanja na terenu zto je ustanovila posebna komisija Ministarstva, koja je obizla sva zasti ena podru ja iz Upisnika su brisani:

- Crnika ili esvina (*Quercus ilex* L.), uniztena udarom groma;
- Zelenika (*Phillyrea media* L.), uniztena prilikom zirenja ceste;
- Veliki bor na pla0i u Makarskoj, davno posje en;
- Tri stabla brijesta (*Ulmus* sp.) na groblju u živogoz u, unizteni prigodom ure ivanja groblja;
- Grap eva zopilja na Hvaru, zbog dominantno arheološkog karaktera lokaliteta.

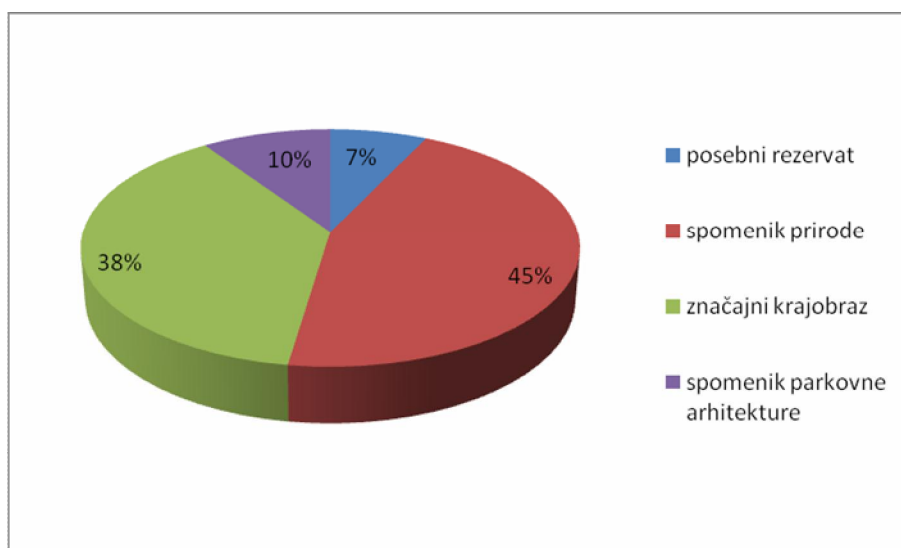
Od 42 zasti ene prirodne vrijednosti, koje su upisane u Upisnik, joz jedna od njih vize ne postoji, a zto je tako er ustanovila posebna komisija Ministarstva, koja je obizla sva zasti ena podru ja. Stoga se i za:

- Predjel Ruskamen kod Omiza, unizten divljom izgradnjom;

prilikom revizije Upisnika zasti enih prirodnih vrijednosti o ekuje i njegovo brisanje iz Upisnika.

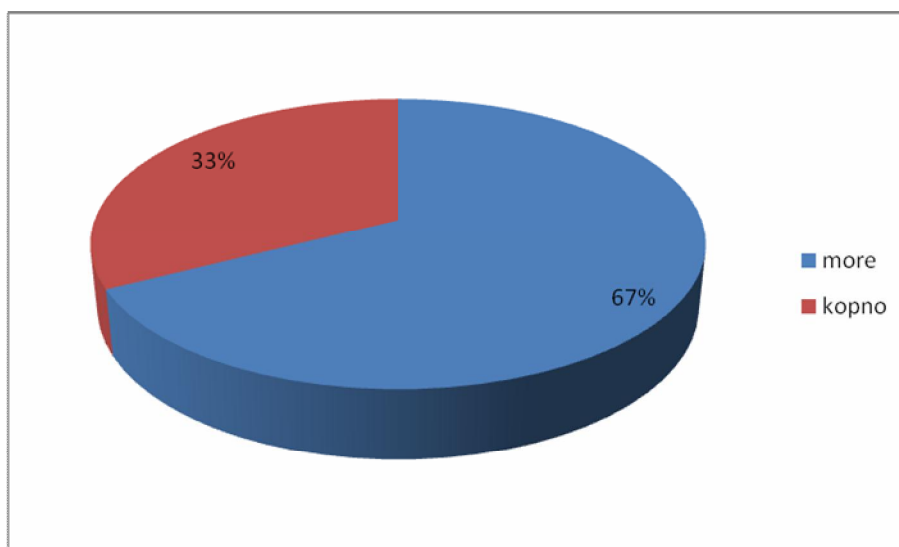
Status preventivne zastite dijela kanjona rijeke Cetine, koji se prote0e od granice sadaznje zastite uz tok rijeke do brane Pran evi i, na ukupnoj povrzini od 2.875,86

ha, prestao je u proznoj godini. Proces proglašavanja trajne zaštite nije dovršen do tada, pa se nastavlja i u 2012. godini. Kada proces završi sadaznja zaštita ima površinu od 1.345,30 ha povećala se na ukupno 4.221,16 ha. Inače, područje koje je bitno zaštićeno uglavnom je ograničeno na rubove kanjona, osim u dijelu Šardinije gdje se ziri na kompleks stare zume hrasta medunca. To je područje ujedno i najatraktivniji dio kanjona u kojem su litice izrazito visoke i strme, a sam kanjon vrlo uzak. U izradi stručne studije za zaštitu sudjeluje i Ustanova.

Slika 1. Zaštićene prirodne vrijednosti kojima upravlja Ustanova

Od ukupne površine županije, koja iznosi 14.045,000 km² od čega na kopno otpada 4.572,000 km² (33%) a na more 9.473,000 km² (67%) (Slika 2.).

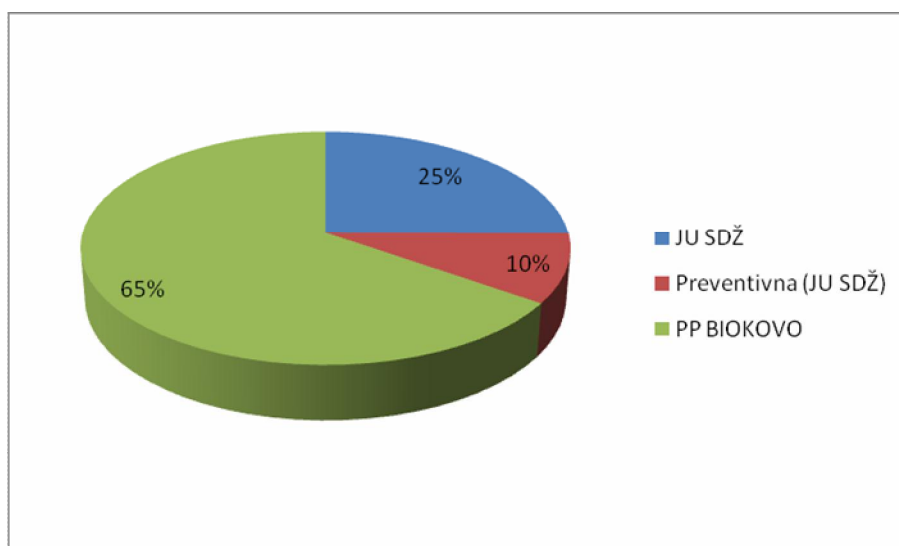

Slika 2. Povrzina kopna i mora u SD 0upaniji

Povrzina zasti enih prirodnih vrijednosti na kopnu iznosi 266,635 km², zto ukupno iznosi oko 6% 0upanijskog kopna.

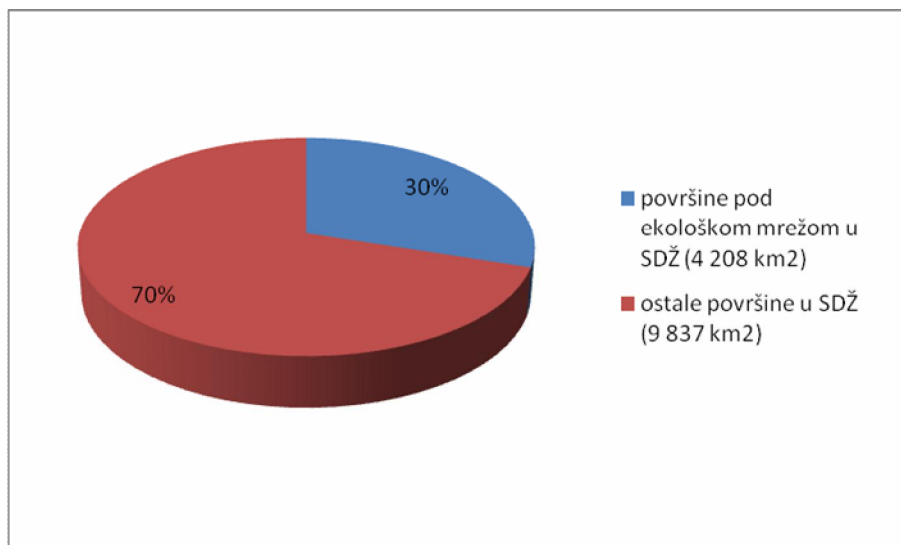
Povrzina zasti enih prirodnih vrijednosti na moru iznosi 0,864 km², zto ukupno iznosi oko 0,01% 0upanijskog mora.

Povrzine zasti enih prirodnih vrijednosti kojima upravlja JU u županiji su 75,277 km², uz dodatak povrzine preventivno zasti enog podru ja koje iznosi 28,76 km². Ukupno 104,037 km² pod nadzorom JU (Slika 3.).

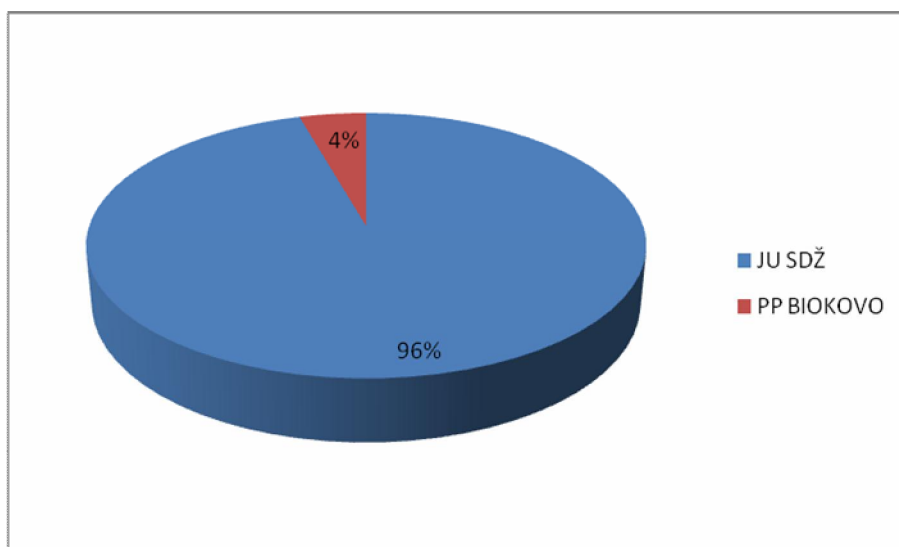

Slika 3. Zasti ene povrzine SD 0upanije

Pored područja i objekata zaštite prirode, Ustanova također upravlja i s područjem Nacionalne ekološke mreže, a koje je temelj za budu u mrežu NATURA 2000, koja je uvjet za sve članice Europske unije. U sastavu ekološke mreže su 230 evidentirana lokaliteta i područja (Slike 4. i 5.). Neki od lokaliteta ekološke mreže koji su značajni za očuvanje divljih svojti i stanišnih tipova preklapaju se s već sada zaštićenim ili pak područjima predloženim za zaštitu. U sastavu NEM su i značajna područja mora, odnosno podmorja, što daje posebnu kvalitetu područjima kojima Ustanova upravlja, jer do sada u moru niza nije bilo zaštite. Inače, u 85 područja NEM-a u Splitsko-dalmatinskoj županiji cilj je očuvanje divljih svojti, a u njih 205 očuvanje stanišnih tipova. Sama ekološka mreža zakonski je još uvijek vrlo slabo definirana, te otvara brojne nepoznanice i nedoumice u upravljanju, te pravima i obvezama Ustanove. Poseban je problem financiranje, koje uopće nije regulirano.

Slika 4. Površina ekološke mreže u odnosu na ukupnu površinu SDŽ

Slika 5. Povrzine pod ekolozkom mreom kojima upravlja Ustanova

Ve samo ovi broj ani podaci ukazuju na vrlo veliku vaonost Ustanove za županiju, te trend porasta njezine vaonosti u budu nosti. Prema preporuci EU zasti ena podru ja bi trebala obuhva ati 15-18% ukupne povrzine dr0ave, zto zna i da e se morati zna ajno pove ati povrzina zasti enih podru ja i u nazoj 0upaniji.

2. PROJEKTI

2.1. Projekti na nacionalnoj razini

2.1.1. Projekt špilja Minjera

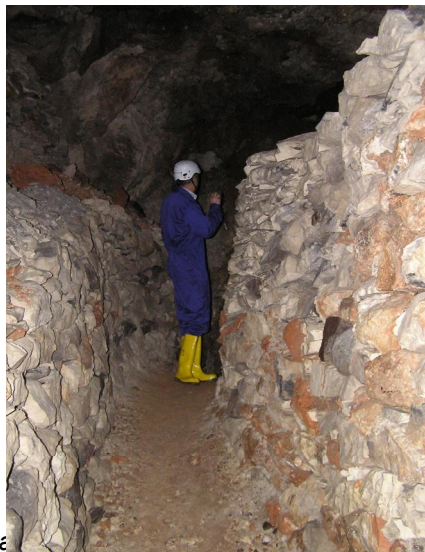
Nesvakidaznji speleološki objekt kod mjesta Žkripa na Braču je špilja Minjera (Slika 6., 7. i 8.), djelomično prirodna špilja, a djelomično nekadašnji rudnik. Takav objekt, koji u sebi ujedinjuje prirodoslovnu i povijesnu vrijednost potencijalno je atraktivna turistička destinacija, koja bi se mogla urediti za prihvatanje posjetitelja. Ustanova je i u protejnoj godini, u suradnji s vlasnicima zemljišta na kojem je ulaz u špilju i TZ Supetra, radila na realizaciji ovoga projekta, u prvom redu tražeći i na različitim natječajima sredstva za prvu fazu realizacije, a to je izrada potrebnih stručnih studija (rasvjeta, staze za posjetitelje, kapacitet i sl.).

Slika 6. Ulazni dio zpilje Minjera

Slika 7. Unutraznjost zpilje

Slika 8. Minjera - suhozidi

2.1.2. Posjetiteljski centar u posebnom rezervatu Pantan

Uređenje posjetiteljskog centra s postajom za promatranje i prstenovanje ptica u posebnom rezervatu Pantan (Slika 9. i 10.) je projekt ne kojem Ustanova radi već nekoliko godina. Centar bi trebao biti uređen u dvjema malim polusruženim kućicama u zapadnom dijelu rezervata, a idejni projekt je već izrađen. Imovinsko-pravni status kuća temelj je bilo kakvih akcija i planova za njihovo uređenje. Ustanova je došla do saznanja da se radi o području pomorskog dobra, te je pokrenut proces kod Vlade RH da, sukladno zakonskim odredbama, Ustanova dobije pravo korištenja. Pozitivno rješenje očekuje se u 2012. godini.

Slika 9. Sadaznje stanje krova jedne od kuća

Idejnim projektom se, pored javnog sadržaja izložbeno-informativnog karaktera, predviđa i skroman smještajni sadržaj za djelatnike koji imaju vizektivno djelovanje u rezervatu. Prema projektu ukupan trošak rekonstrukcije iznosio bi cca 1.000.000 kuna.

Slika 10. Zid jedne od kuća

U uvjetima nerijezenih imovinsko-pravnih odnosa teško je i tražiti sredstva na različitim natjecanjima. Unatoč svemu tome Ustanova je ovaj projekt prijavila na međunarodni natjecaj IPA Jadranska prekogranična suradnja - projekt Transnational Hub for Natural Ecosystem Management (ECO NATURE HUB) - traženi iznos od 429.498,00EUR.

2.1.3. Upravljanje vukom i risom u Hrvatskoj

Vuk i ris, dvije od tri vrste velikih zvijeri koje žive u Hrvatskoj, jedine su vrste za koje u Hrvatskoj postoje planovi upravljanja. Budući da planovi upravljanja uključuju sudjelovanje svih institucija i pojedinaca, nije se djelovanje može dovesti u vezu s dotičnim vrstama, u provedbu, kao svojedobno i u donošenje, tih planova, je

uključena i Ustanova. Posebno je važno sudjelovanje ustanove u planu upravljanja vukom, jer je nazažupanija među vodećima po brojnosti vukova. Za risa područja županije predstavlja rub areala.

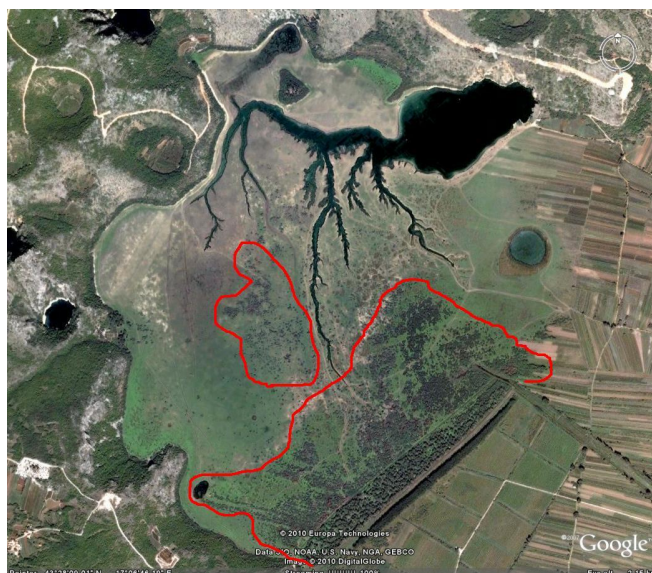
2.1.4. Projekti u Prološkom blatu

Lokvika jezera, ziroj javnosti nepoznata, a po svome izgledu i podrijetlu slična puno poznatijim Modrom i Crvenom jezeru, nalaze se u značajnom krajobrazu Prolozko blato. Ustanova je pokrenula proces izrade projekta uređenja zetnice oko tih jezera, kako bi se ona u budućnosti mogla i turistima bolje valorizirati.

Slika 11. Vrbik u Prolozkom blatu

Također se u poplavnom dijelu Prolozskog blata aktivnim mjerama nastoji kontrolirati sastojina vrba koja se sve više ziri (Slika 11.). Cilj je bez radikalnijih zahvata spriječiti pretjerano zirenje vrbika, u mjeri u kojoj bi to moglo narušiti bioraznolikosti. U tu svrhu uspostavljena je suradnja s Hrvatskim vodama, a aktivnu ulogu igrati i Državni zavod za zaštitu prirode.

Slika 12. Dijelovi Proložkog blata na kojima će biti dopušten razvoj sastojine vrba

Na slici 12. označena su područja Proložkog blata s relativno gustim i starijim sastojinama vrba, uključivo i najstariji dio zasađen uz sam nasip. Na tim područjima bit će dopušten manje vizu slobodan razvoj sastojine vrba, dok će se izvan tih područja vrbe biti uklonjene. Uz sam sjeveroistočni kraj nasipa, gdje se on spaja s

uz em Suvaje mogu e su u daljnjoj perspektivi manje intervencije u cilju odr0avanja ili zirenja trz aka, koji je tako er zna ajno stanizte za Prolozko blato

2.1.5. Poučna staza Vidova gora

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije povodom Meunarodne godine zuma i Svjetskog dana zuma priredila je 17. ožujka 2011. svečano otvaranje poučne staze u značajnom krajobrazu sVidova gora%(Slika 13.).

Na svečanosti otvaranja sudjelovali su zaposlenici Javne ustanove, neki predstavnici lokalne samouprave otoka Brača i ravnatelji bračkih žkola. Stazu je blagoslovio supetarski žuonik don Andro Ursi, a otvorio ju je dožupan Visko Haladi. Bila je to prigoda i za promociju novog promidžbenog materijala u kojem se uz poučnu stazu promoviraju i ostala zaštićena područja otoka Brača. Poučna staza nastala je radom i suradnjom Javne ustanove te osnovnih žkola otoka Brača, Hrvatskih žuma - žumarija Brač, te jedinica lokalne samouprave. Poučna staza kružnog je oblika, duga 19,7 km postavljeno je 14 info-tabli i na njima su predstavljena prirodna i kulturna obilježja otoka Brača. Namijenjena je edukaciji učenika i svih ostalih posjetitelja, kako pjezacima tako i biciklistima.

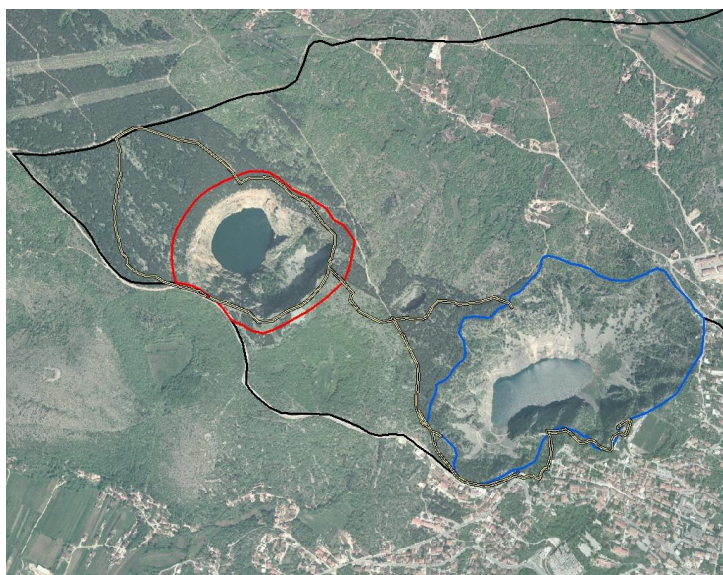

Slika 13. Svečano otvaranje Poučne staze
Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima
na području Splitsko-dalmatinske županije

švidova gora

2.1.6. Poučna staza Imotska jezera – Gaj

Poučna staza Imotska jezera-Gaj zamisljena je kao staza koja povezuje spomenike prirode Modro i Crveno jezero, a prolazi djelomično i značajnim krajobrazom Imotska jezera-Gaj, te se nastavlja i izvan granica zaštićenih područja do tvrđave Topana. Ovaj projekt, koji Ustanova osmišljava i izvodi u suradnji s gradom Imotskim i njegovom turističkom zajednicom, prijavljen je natječaj za bespovratna sredstva Svjetske banke još u 2010. godini. U prethodnoj selekciji projekt je prozao, te se u 2011. godini izradila projektna dokumentacija i troškovnik potrebni za odobrenje sredstava Svjetske banke. Ovaj se posao nastavlja i u 2012. godini, a financira ga UNDP . program COAST.

Slika 14. Trasa (put) Poučne ekološke staze Imotska jezera-Gaj

Poučna staza ima oblik osmice (Slika 14.), te povezuje mnoge prirodne, kulturne i povijesne znamenitosti imotskog kraja. Dužina staze je oko 8 km, a sa sjevernog dijela njezine trase pružat će se pogled na grad i jezera. U tu svrhu već su izgrađeni vidikovci (Slika 15.), koji će kasnije biti uklopljeni u stazu. Za trasu staze djelomično

se koriste postojeći i zumski putevi, a projekt koji je u 2011. godini skoro dovršen predviđa i probijanje novih pjezanih staza, izradu sjenica, poučno-informativnih tabli, sanitarnih vorova i parkiralizata.

Slika 15. Vidikovac na Modrom jezeru . sastavni dio buduće Poulne staze i smotška jezera-Gaj

2.1.7. Projekt zaštite masiva Dinare

Jedan od prioriteta Državnog zavoda za zaštitu prirode je proglašenje zaštite masiva Dinare. Taj je masiv većim dijelom na području Splitsko-dalmatinske županije, pa se je Ustanova aktivno uključila u njegovu provedbu. Sam projekt, pored svog međunarodnog karaktera (Šibensko-kninska županija), ima i međunarodno značenje, jer je namjera projekta u nekoj budućoj fazi ostvariti prekograničnu zaštitu područja s Bosnom i Hercegovinom.

Tijekom 2011. godine obavljale su se slijedeće aktivnosti:

- od 30. srpnja do 5. kolovoza na području masiva Dinare uz pomoć članova HGSS-a i PU Dinaridi djelatnici Ustanove su vršili rekognosciranje terena te prikupljali podatke o prirodoslovnim osobinama. Prvenstveno su se bilježili podaci vezani za ornitofaunu i herpetofaunu te speleološke objekte.

Slika 16. Herpetološka istraživanja

- od 12.-21. kolovoza na području Vjezti gore u organizaciji SD Špiljar izvršena su speleološka istraživanja ovog dijela masiva Dinare. Sudjelovalo je 20-ak speleologa kako sa područja Dalmacije tako i iz ostalih dijelova RH. Istraženo je 26 špilja i jama od kojih je većina njih prvi put zabilježena. Djelatnici Ustanove su ovom prilikom izvršili herpetološka (Slika 16. i 17.) i ornitološka istraživanja na području Rupa, Lizanjskog vrha, Vjezti gore i Troglava.

Slika 17. Stanizte planinskog vodenjaka

- u periodu od 9.-11. rujna nastavljena su speleološka istraživanja (Slika 18.) na području Vjezti gore. Prvenstveno se nastojalo što detaljnije istražiti jamu Kuraja te Ledenu jamu. U istraživanju su sudjelovali članovi SD Špiljar, Speleološkog odsjeka HPD MOSOR, Speleološkog odsjela PD Imber te speleolozi iz Kaztela i Karlovca. Osim nadzora speleoloških istraživanja djelatnici Ustanove su nastavili herpetološka istraživanja na području Vjezti gore, Mikurilje, Janarske glavice i Velike glavice te Marina bunara i bunara Vukosavci.

Slika 18. Jama Kuraja

2.1.8. Projekt zabilježbe u zemljišnim knjigama

Zakon o zaštiti prirode propisuje obvezu je zabilježbe katastarskih estica zaštiti enih područja u zemljišniku. Slijedom toga Ustanova je u 2011. godini nastavila proces utvrđivanja svih zemljišnih estica u zaštiti enim područjima koja su u njezinoj nadležnosti i njihove zabilježbe u zemljišnim knjigama. Dva su temeljna razloga zbog kojih je ovaj projekt od iznimne važnosti za Ustanovu, a i zire. Naime, zakon određuje pravo prvokupa zemljišta u zaštiti enim područjima, a također i onemogućava stjecanje vlasništva nad tim zemljištem strancima. Provedba projekta vrlo je otežana općim nesrećnim stanjem Upisnika zaštiti enih dijelova prirode, a također i nesnalaženjem sudova u ovom slučaju, zbog nepostojanja sličnih iskustava do sada. To znači da je ovaj projekt od pionirskog značaja za zaštitu prirode u cijeloj Hrvatskoj. Tijekom 2011. godine posebna pažnja se je posvetila popisu katastarskih estica na području pod preventivnom zaštitom za koje proglašenje trajne zaštite je krajnji rok bila 2011. godina. Od zaštiti enih područja podneseni su slijedeći i zahtjevi za zabilježbu:

- Općinskom sudu u Starom Gradu za čempres u samostanu u Hvaru, otok Željevo kod Vrboške, obalno područje otoka Hvara, otok Čredro, Paklene otoke i Grapčevu zpilju, od čega je 21. lipnja 2011. doneseno rješenje za zabilježbu čempresa;
- Općinskom sudu u Solinu za čmo varni čempres i zpilju Vranjača u.

2.1.9. Projekt proširenja zaštićenog područja kanjona rijeke Cetine

Pored otprije zaštiti enog područja kanjona rijeke Cetine, pod upravljanjem Ustanove je i područje pod tzv. preventivnom zaštitom, koje se proteže od granice sadašnje zaštite uz tok rijeke do brane Prančevići, na ukupnoj površini od 2.875,86 ha. Tako je sada ukupna površina pod zaštitom povećana od prijaznjih 1.345,30 ha na ukupno 4.221,16 ha. Inače, područje pod preventivnom zaštitom uglavnom je ograničeno na

rubove kanjona, osim u dijelu gdje se ziri na kompleks stare zume hrasta medunca. U dijelu pod preventivnom zaštitom sada se nalazi najatraktivniji dio kanjona u kojem su litice izrazito visoke i strme, a sam kanjon vrlo uzak. Trajna zaštita ovog područja otkriva se u 2012. godini, a u izradi stručne studije koju radi Državni zavod za zaštitu prirode sudjeluje i Ustanova.

Stručnjaci Državnog zavoda za zaštitu prirode su od 03. do 05. svibnja te od 11. do 13. srpnja bili u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Oni su, u pratnji djelatnika Ustanove, obišli cjelokupno područje kanjona Cetine a posebno dijelove pod preventivnom zaštitom. Obilazak (Slika 19.) je organiziran u sklopu završne faze izrade stručne podloge za zaštitu cijelog kanjona Cetine nizvodno od brane Pranevića.

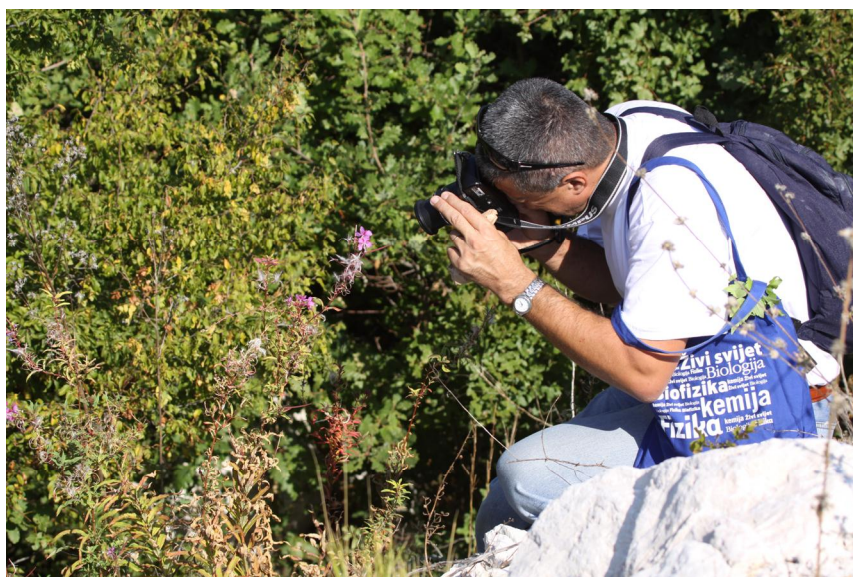
Slika 19. Obilazak područja predviđenog za zaštitu

2.1.10. Projekt „Prirodno i rekreativno bogatstvo šume Šćadin“

U suradnji sa Republikom Hrvatskom i Hrvatskim županijama Ustanova je započela sa realizacijom projekta „Prirodno i rekreativno bogatstvo zume Šćadin“ za koji je jedan dio financijskih sredstava osiguran na natječaju za javne ustanove u zaštiti prirode koji je raspisalo Ministarstvo kulture. Po završetku projekta otkriva se da će biti

o iz eno i markirano cca 6 km staza kojima e se posjetitelji koristiti da bi se upoznali sa ljepotama ove stoljetne zume hrasta medunca. Ustanova e izraditi promotivni letak, a na stazama e biti postavljene informativno-edukativne table, te ure ena odmorizta.

Tijekom mjeseca listopada u suradnji sa Prirodoslovnim muzejom iz Splita zapo ela su floristi ka i fitocenološka istra0ivanja (Slika 20.) koja e trajati godinu dana nakon ega bi se dobio preliminarni popis biljnih vrsta koje dolaze na podru ju ¥ adina.

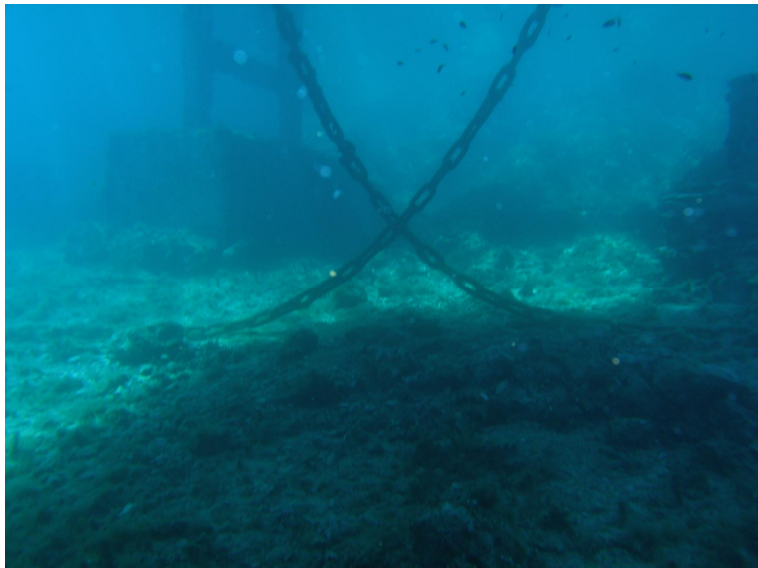
Slika 20. Floristi ka i fitocenološka istra0ivanja u ¥ adinu

2.1.11. Pilot-projekt sidrenja u zaštićenim područjima i na području ekološke mreže

Sidrizta su imperativ kada se govori o zaštiti podmorja, a u uvjetima intenzivnog nauti kog turizma. U hrvatskom dijelu Jadrana, pa i na podru ju ekološke mre0e u Splitsko-dalmatinskoj 0upaniji, klasi ni na in sidrenja (Slika 21.) dopirinosi nekontroliranom zirenju invazivnih algi roda *Caulerpa* i posebno uniztavanju livada morskih cvjetnica. Stoga je Ustanova pristupila izradi pilot projekta sidrizta u uvali ždrilca na Paklenim otocima, jednoj od to aka intenzivnog sidrenja (Slika 22.) turisti kih plovila.

Slika 21. Posljedice sidrenja u naseljima Posidonije

Slika 22. Ilegalna sidrizta u Uvali Vinogradiz e

Slika 23. Uvala ždrilca

Za ovaj pilot projekt sidrizta u uvali ždrilca (Slika 23.) zatražena je i dobivena na elna podrška Državnog zavoda za zaštitu prirode i Ministarstva kulture. U 2011. godini izrađivala se stručna studija za organiziranje sidrizta na području Paklenih otoka i izrada je još u tijeku. Kao prepreka u ovom projektu pokazali su se problemi s prostorno-planskom dokumentacijom i nekim zakonskim odredbama, a također i neke privatne inicijative, koje imaju i potporu nekih tijela vlasti.

Slika 24. Kampanel

Poseban problem za sidrenje na Paklenim otocima predstavlja koraljni greben Kampanel (Slike 24. i 25.), koji je plina u okolnom dubokom moru, pa kao takav pogodan za sidrenje, a ujedno i vrhunska ronilaka atrakcija. Stoga se svi brodovi s ronionicima sidre upravo na njemu, zto ga ozte uje. Ustanova za sada nije u mogu nosti intervenirati na Kampanelu, jer on nije zazti en, niti je u sastavu Ekološke mreše.

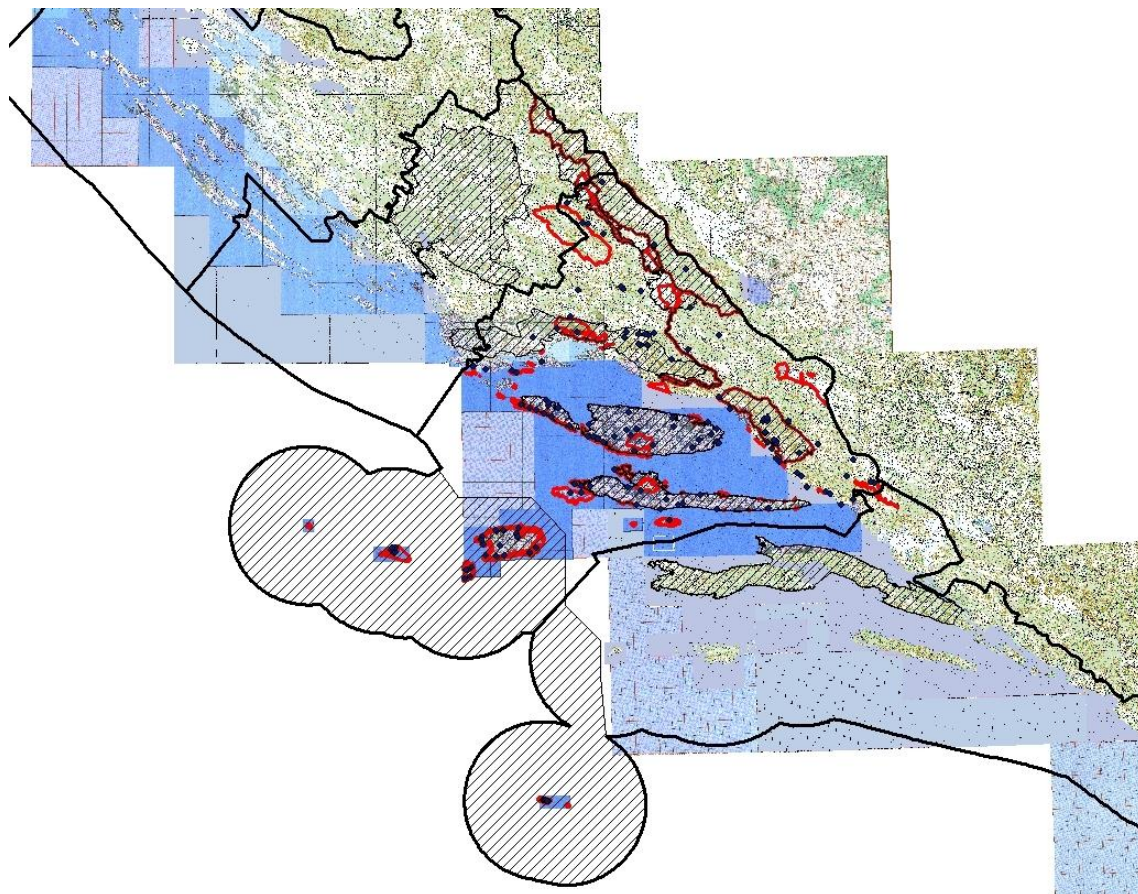

Slika 25. Gorgonija koralj na Kampanelu

2.2. Međunarodni projekti

2.2.1. Natura 2000

«Natura 2000» je ekološka mreža Europske Unije koja obuhvaća područja važna za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova. Ovaj program, koji čini osnovu zaštite prirode u EU, proizlazi iz Direktive o zaštiti ptica (Council Directive 79/409/EEC) i

Slika 26. Karta Nacionalne ekološke mreže u RH i potencijalna NATURA 2000 područja

Direktive o zaštiti prirodnih staništa, divlje flore i faune (Council Directive 92/43/EEC). Svaka zemlja članica EU doprinosi stvaranju ekološke mreže «Natura 2000» odredivanjem Posebnih područja zaštite (Special areas of conservation . SAC), u skladu s člankom 4. Direktive o staništima. Područja moraju biti odabrana na način da osiguravaju opstanak određenih vrsta i stanišnih tipova navedenih u dodacima direktiva. Sukladno Direktivi o pticama, za ptice vrste odabiru se tzv. područja posebne zaštite (special protected areas . SPA). U područjima «Natura 2000» potrebno je definirati i provoditi mjere upravljanja koje će osigurati tzv. dobro stanje vrsta i stanišnih tipova radi kojih je zaštićeno.

Projekt LIFE III CRO-NEN: Izrada Nacionalne ekološke mreže kao dijela

Sveeuropske ekološke mreže i EU mreže NATURA 2000 (Slika 26.) kojega provodi Državni zavod za zaštitu prirode u suradnji s partnerskom tvrtkom OIKON d.o.o., te uz sudjelovanje Europskog centra za zaštitu prirode.

Jedan od zadataka projekta odnosi se na uspostavljanje temelja za Nacionalni sustav monitoringa bioraznolikosti (NSMB), odnosno mreže suradnika - stručnjaka i amatera, kroz koju će se osigurati sustavno prikupljanje podataka i praćenje stanja bioraznolikosti u Hrvatskoj. Ustanova na svom području suraduje na projektu. Projekt obuhvaća definiranje suradničkih skupina, razradu metodologije, pripremu prikladnih terenskih prilika i provedbu nekoliko pilot projekata.

Nacionalna ekološka mreža, koja predstavlja osnovu buduće mreže NATURA 2000 u Hrvatskoj, sastoji se od područja posebno vrijednih za divlje svojte, staništa i ekosustave, a koja se klasificiraju u područja od nacionalne i međunarodne važnosti. Ta su područja međusobno uglavnom povezana koridorima, što omogućuje komunikaciju između pojedinih područja, a koja je neophodna za opstanak vrsta i funkcioniranje ekosustava. Ovisno o vrstama, odnosno njihovoj mobilnosti, koridori su međusobno različiti.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 19. listopada 2007. godine donijela

Uredbu o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07). Tom je Uredbom županijskim javnim ustanovama dana zadaća upravljanja i inventarizacije ekološke mreže na njihovim područjima, bez obzira jesu li pojedini lokaliteti zaštićeni ili ne. Na području SDŽ Ustanova je dobila vrlo velika nova područja za upravljanje. S obzirom na ovo faktično vrlo veliko proširenje područja kojima Ustanova upravlja, bit će potrebno njezino daljnje jačanje, ljudsko i materijalno. Ovo se posebno odnosi na stručnu i nadzornu službu. Osim toga sama ekološka mreža zakonski je praktično posve nedefinirana, pa je upravljanje njom skoro nemoguće i sa zakonskog stajališta. Ako se uskoro zakonski ne definiraju temeljni parametri i okvir za upravljanje, ekološka mreža bi mogla postati vrlo velik problem za Ustanovu. Ipak, ekološka mreža daje i značajne nove mogućnosti u

zaštiti prirode, posebno u Splitsko-dalmatinskoj županiji. U ovoj najmaritimnijoj hrvatskoj županiji nije do sada bilo niti jednog zaštićenog područja u moru, a u sastavu ekološke mreže obuhvaćena su vrlo velika prostranstva u podmorju.

2.2.2. Istraživanje, zaštita i monitoring populacije eleonorinog sokola (*Falco eleonora* Gene 1839) u Hrvatskoj

Rijetka i vrlo specifična sredozemna vrsta sokola – eleonorin sokol – na svjetskoj se razini prati u sklopu *Falco eleonora* LIFE projecta (Slika 27.). Ova je vrsta u Hrvatskoj ugrožena, a u Splitsko-dalmatinskoj županiji je jedino u njoj čuvana u sklopu projekta.

Slika 27. Eleonorin sokol, svijetli oblik

Sam se projekt u Ustanovi provodi kontinuirano od 1998. godine, a preko izrade svjetskog plana upravljanja vrstom direktno je uključen u međunarodne inicijative za zaštitu ove vrste.

Slika 28. Kamenica na Svecu . rijetka akumulacija pitke vode, vaona za ptice

Projekt je utvrdio temeljne, a do tada nepoznate podatke o hrvatskoj populaciji eleonorinog sokola. Monitoring i cenzus se svake godine odvija na svim lokacijama kolonija (Slik podru ja pot su u plan up

Slika 29. Monitoring populacije

U kolovozu 2009. godine zapo elo je i satelitsko pra enje vrste (Slika 30.), prvo takvo istra0ivanje u Hrvatskoj. Podaci su prestali dolaziti u 2011. godini, te se sada obra uju. Rezultati e biti objavljeni u obliku znanstvenih izvjez a, radova i studija, brozure i popularnih lanaka. Tako er e sva dosadaznja saznanja poslu0iti za

izradu plana upravljanja vrstom na nacionalnoj razini.

Slika 30. Eleonorin sokol sa satelitskim odazilja em

Tijekom monitoringa 2011. locirana je i obična Andrijina zpilja kao potencijalno zimovalizte zizmiza (Slika 31.).

Slika 30. Andrijina zpilja

U projektu, pored Javne ustanove, sudjeluju ili su sudjelovali: Udruga za očuvanje bioraznolikosti *Falco*, Hrvatska pomorska straža i BirdLife International. Projekt je imao i potporu Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, Splitsko-Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije

dalmatinske županije i Zagrebačke banke.

3. KORIŠTENJE ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

Temeljno načelo korištenja zaštićenih prirodnih vrijednosti definirano je odredbom čl. 172. Zakona o zaštiti prirode koji proklamira obvezu da se sredstva ostvarena korištenjem prirodnih dobara i zaštićenih prirodnih vrijednosti, koncesijama i koncesijskim odobrenjima na zaštićenim područjima obvezno koriste za povratno financiranje zaštite prirode.

Zaštićene prirodne vrijednosti kojima upravlja Ustanova koriste se na sljedeće načine:

3.1. Ugovori o skrbi i zajedničkom korištenju

Na području posebnog rezervata "Pantani" Ustanova je sklopila ugovore o zajedničkom korištenju područja s Hrvatskom kontrolnom lučnicom i Zračnom lukom Split, dok je zajednička skrb i korištenje spomenika prirode "Grapčeva spilja" dogovorena s udrugom "Humac" spomenika prirode "Vranjača" obrtom "Vranjača" obitelji Punda, i spomenika parkovne arhitekture "Garagnin" u Fanfognaš HVIDR-om i gradom Trogirom.

3.2. Koncesije na zaštićenom području

Ovaj modalitet koristi se unutar značajnog krajobraza "Zlatni rat" i spomenika prirode "Modra zbilja". S obzirom kako se radi o lokalitetima na pomorskom dobru, postupak davanja koncesija i prateće ugovore s tvrtkama "Grabov rat" i "Nautiki centar Komio" sklopila je Splitsko-dalmatinska županija, koja i ostvaruje prihode od navedenih koncesija (ukupno se radi o 1.250.000,00 kuna).

3.3. Koncesijska odobrenja

Koncesijska odobrenja daje Ustanova sukladno čl. 146. i 147. Zakona o zaštiti prirode za obavljanje djelatnosti uredno registriranim osobama uz prethodnu suglasnost Ministarstva. Iznimka su određena koncesijska odobrenja na pomorskom dobru unutar značajnog krajobraza "Pakleni otoci" koja dodjeljuje grad Hvar.

Najznačajnije područje je unutar modela koncesijskih odobrenja za Ustanovu je značajni krajobraz "Kanjon Cetine" gdje su sklopljena 2 ugovora o koncesijskim odobrenjima za djelatnost ugostiteljstva, 1 za snimanje, 11 za djelatnost prijevoza i 28 za sportsku djelatnost (rafting, kajak, kanu).

Ostala područja na kojima su dodjeljivana koncesijska odobrenja su: značajni krajobraz "Šredro" 2 ugovora za ugostiteljstvo; značajni krajobraz "Pakleni otoci" 10 ugovora za ugostiteljstvo; značajni krajobraz "Plača i park zuma u Brelima" 2 ugovora za parking i 3 ugovora za ugostiteljstvo.

3.4. Dopuštenja Ministarstva o korištenju

U 2011. godini Ministarstvo je izdalo 2 dopuštenja za komercijalno snimanje na području spomenika prirode "Modra zbilja" i značajnog krajobraza "Zlatni rat" u kojima je određena naknada Ustanovi.

4. UGROŽENOST ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

4.1. Devastacije i degradacije

Pojedine devastacije u zaštićenim područjima utvrdila je tijekom redovitih obilazaka nadzorna služba, a dijelom su to utvrdili i djelatnici drugih službi prigodom terenskog rada, u prvom redu ravnatelj i stručna služba. Također, imali smo i dojave sa terena. Devastacije se odnose uglavnom na slijedeće aktivnosti i prirodne vrijednosti:

- otkrivena obavijesna tabla povize jezera Galipovac u značajnom krajobrazu
- Proložko blato je bila nužna njena zamjena
- bespravna gradnja u kanjonu Cetine (Slika 31.)

Slika 31. Kanjon Cetine . bespravna gradnja

- i tijekom 2011. godine nastavila se ilegalna sječa stoljetne hrastove zume na lokalitetu € adin ali smanjenim intenzitetom jer je u suradnji sa Hrvatskim zumama postavljena rampa na pristupnim putovima nastalim kao posljedica izgradnje autoceste a koji sada olakzavaju pristup ovoj stoljetnoj zumi hrasta lučnjaka.
- veliki požar u ljetnom periodu u značajnom krajobrazu Dolina Blaca izazvan paljenjem vatre u zaštićenom području (Slika 32.)

Slika 32. Posljedice požara u Dolini Blaca

4.2. Suradnja s inspekcijama

O svim uo enim nepravilnostima Ustanova izvjeztava nadle0nu inspekciju, te potom zajedni ki izlaze na teren i rjezavaju nastale probleme.

Pored inspekcijskih slu0bi ustanova usko sura uje s MUP, Odjelom za pomorstvo, komunalnim poduze ima i Konzervatorskim odjelom Ministarstva kulture.

Ustanova ostvaruje stalnu suradnju sa slijede im inspekcijskim slu0bama:

- inspekcija zasztite prirode;
- inspekcija zasztite okoliza;
- gra evinska inspekcija;
- Odjel za pravne i inspekcijske poslove u Ministarstvu kulture;
- Ministarstvo zasztite okoliza, prostornog ure enja i graditeljstva, Ispostava Split
- inspekcija za zasztitu bilja;
- inspekcija za ceste;
- porezna inspekcija i dr.

5. NADZOR I ODRŽAVANJE

5.1. Nadzor

Nadzorna slu0ba javne ustanove ustrojena je sukladno Zakonu o zasztiti prirode, te Odluci o osnivanju i Statutu Javne ustanove. Trenutno, nadzornu slu0bu ine dva nadzornika koja su za obavljanje poslova nadzornika licencirani od strane Ministarstva kulture.

Vedran Ba un u Ustanovi radi 5 godina, dok Ivica Juri Ka uni u Ustanovi radi 4 godine.

Područje koje nadziru sastoji se od 41 zaštićenog lokaliteta, od čega se 15 nalazi na moru i otocima, a ostalih 29 na kopnu. Zaštićena područja kategorizirana su na sljedeći način: 3 posebna rezervata, 18 spomenika prirode, 15 značajnih krajobrazaca i 5 spomenika parkovne arhitekture. Osim zaštićenih područja kategoriziranih sukladno Zakonu o zaštiti prirode, nadzorna služba javne ustanove nadzire i područje Nacionalne ekološke mreže (sukladno Uredbi Vlade Republike Hrvatske o proglašenju ekološke mreže) u Splitsko-dalmatinskoj županiji koje se prostire na 4209 km².

Za potrebe vršenja nadzora, nadzornici koriste sljedeća sredstva: službene odore (ljetne i zimske), laptop, GPS uređaje, fotoaparate, 2 manje brodice s pripadajućim vanbrodskim motorom, te vozilo Vitaru (15 godina staro). Valja napomenuti kako nadzornik koji ne koristi službeno vozilo, koristi prema potrebi osobno vozilo za svrhe posla.

Nadzornici svoj rad obavljaju sukladno planu i programu rada, te isto evidentiraju na zidnim mjesečnim tabelama (koje se nalaze u uredu stručne službe). Evidencija se vrši bilježenjem kontrole i eventualnih promjena za svaki pojedini zaštićeni lokalitet.

Nadzornici obavljaju posao na način da pojedini nadzornik ima pojedina područja, odnosno zaštićena područja su podijeljena na dva nadzornika. Zbog nekih specifičnosti na terenu (npr. veličina područja, prevelika posjećenost u sezoni i sli.) određena područja nadzornici pokrivaju zajednički. Intenzitet nadzora pojedinih područja definiran je temeljem ugroze istih, odnosno neka područja se kontroliraju rutinski, a neka u detaljno.

U 2011. godini nadzor je obavljan na sljedeći način:

Siječanj: Nadzornici su ukupno na terenu proveli 43 radna dana od čega najviše na području Imotske krajine i Cetinske krajine te kaštelsko-trogirskog priobalja. Također se pojačano kontroliralo stanje zelenih prijelazima na autocesti unutar područja ekološke mreže. Ukupno je zabilježeno 10 intervencija zbog devastacije terena i krivolova.

Veljača: Nadzornici su ukupno na terenu proveli 43 radna dana na područjima kao u siječnju uz pojačanu kontrolu Makarskog primorja. Zabilježeno je 5 intervencija (uklanjanje vrza, nadzor ribolova i one iz enja).

Ožujak: Nadzornici su ukupno na terenu proveli 43 radna dana vršeći kontrolu nad svim kopnenim zaštićenim područjima u županiji. Zabilježeno je 5 intervencija (Garagnin-Fanfogna, komunalni problemi na Cetini, te uklanjanje bačve s otpadnim uljem iz Crvenog jezera).

Travanj: Nadzornici su ukupno na terenu proveli 43 radna dana, kontroliraju i pored redovitih područja i područja na otocima, s naglaskom na protupožarnu zaštitu i pripremu sezone. Također su organizirali izmjenu zaštite u područjima u enicima V. Gimnazije iz Splita.

Svibanj-Listopad: Rad nadzornika najčešće je bio u paru. Ukupno su na terenu proveli 183 radna dana, od čega 129 zajednički (Kanjon Cetine i otoci), a ostatak su proveli samostalno kontroliraju i vlastita područja. Zabilježeno je 29 intervencija vezanih uz nepravilnosti unutar zaštite u područjima.

Studeni-Prosinac: Zbog povećanog obujma posla tijekom ljetne sezone, odnosno nekorisćenja godišnjeg odmora i ostvarivanja prava na dodatne slobodne dane, u ovom razdoblju rad je organiziran na način da je jedan nadzornik na godišnjem/koristi slobodne dane, a drugi je dežuran.

5.1.1. Značajni krajobraz „Prološko blato“

U redovitom nadzoru nadzornici Ustanove redovito su plijenili mreže krivolovaca (Slika 33.) te sprečavali krivolov za vrijeme lovostaja. Također, zabilježili su pojavu alohtone vrste štuka (*Esox lucius*) (Slika 34.).

Slika 33. Šaran uhvaćen od strane ribolovaca za vrijeme lovostaja

Slika 34. Štuka (*Esox lucius*) uhvaćena u Značajnom krajobrazu sProložko blato%

5.2. Ekološka mreža – prijelazi za divlje životinje na autocesti

Tijekom 2011. godine nadzorna služba Ustanove redovito je vrzila nadzor ekološke mreže tj. posebno prijelaza za divlje životinje na autocesti. Na području Splitsko-dalmatinske županije nalazi se zest takvih prijelaza - Lendići, Srednja Gora, Vrankovića ograda, Konzica, Rozca i Osmakovac (Slika 35.)

Slika 35. Prijelaz za divlje životinje Lendici

5.3. Akcije čišćenja

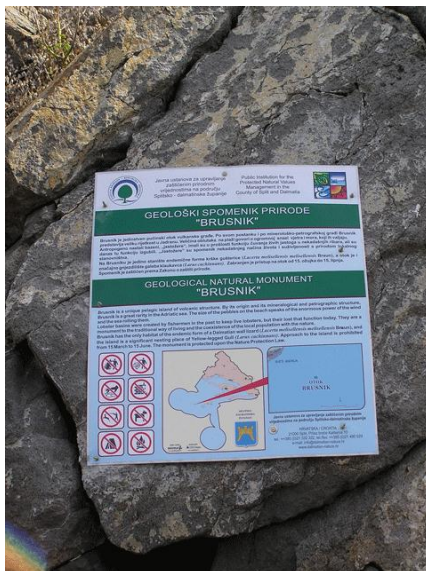
Suradnja s gimnazijom «Vladimir Nazor» iz Splita nastavila se i u 2011. godini, akcijama izenja u zaštićenim područjima Garagnin-Fanfogna, Pantan, Kanjon Cetine i Jadro (Slika 36.).

Slika 36. izenja na Jadru

5.4. Spomenik prirode „Brusnik“

Za vrijeme redovitog godišnjeg monitoringa eleonorinog sokola na području otoka Visa i okolnog arhipelaga 3. rujna izvršen je obilazak ovoga zaštićenog područja na inskome otoku, te je izvršena zamjena jedne od dvije informativne table (Slika 37.) postavljene prije dvije godine. Informativnu tablu je bilo potrebno zamijeniti zbog oštećenja prouzrokovanog djelovanjem mora.

Slika 37. Nova obavijesna tabla na Brusniku

5.5. Značajni krajobraz „Dolina Blaca“

U svrhu otvaranja samostanskog kompleksa Pustinja Blaca koji je zbog odrona bio zatvoren za posjetitelje Ustanova je u suradnji sa Centrom za kulturu Brač, Muzej Pustinja Blaca poduzela prve korake za njegovo otvaranje pogledu posjetitelja. Zbog sigurnosti posjetitelja pristupilo se uređenju pristupnih staza i to od Dragovoda, iz smjera Blatačke uvale, zatim Kružice i Malog sela.

Kvalitetu stijenske mase iznad Muzeja Pustinja Blaca provjeravali su te istu otkrili članovi HGSS-a, PU Dinaridi i SD Pijlar. Markiranje i postavljanje smjerkaza (Slika 38.) su izvršili članovi PU Dinaridi.

Slika 38. Putokazi u Značajnom krajobrazu „Dolina Blaca“

5.6. Značajni krajobrazi „Pakleni otoci“ i „Šćedro“, te Spomenik prirode „Čempres“

Djelatnici Ustanove obizli su 05. i 06. srpnja otok Hvar i zasti ena podru ja na njemu. U suradnji i uz vodstvo Nauti kog centra iz Hvara, izaslanstvo je obizlo Paklene otoke (Slika 39.), posebno pri tom obrativzi pozornost na sadaznje stanje sidrenja u tom akvatoriju, te na potrebe budu e organizacije sidrizta na tom podru ju. Izaslanstvo je tom prigodom obizlo i zasti eni empres u franjeva kom samostanu. Idu eg dana izaslanstvo je obizlo i zna ajni krajobraz otok Šćedro (Slika 40.).

Slika 39. Sidrenje na području Paklenih otoka

Slika 40. Ostaci benediktinskog samostana na Medvedu

5.7. Značajni krajobrazi „Grab“, „Ruda“ i „Rumin“

19. srpnja djelatnici Ustanove u suradnji s predstavnicima Hrvatskih zuma i turističkih zajednica zamijenili su u zaštićenim područjima Grab, Ruda, i Rumin stare metalne

table novim drvenim tablama na kojima se nalaze podaci sa prirodnim, kulturnim i povijesnim znamenitostima ovih zaštićenih područja.

Tekstovi su napisani na hrvatskom i engleskom jeziku, kako bi i strani posjetitelji dobili informacije te upoznali ljepote ovih zaštićenih područja (Slika 41. i 42.).

Slika 41. Netom postavljena tabla

Slika 42. Tabla Rumin

Ustanova je, također, u suradnji s lokalnom turističkom zajednicom, pristupila iznajmljivanju, odnosno održavanju starih pješačkih staza na istom području.

5.8. Značajni krajobraz „Prološko blato“

U sklopu zamjene sada već starih i dotrajalih metalnih obavijesnih tabli u zaštićenim područjima kojima upravlja Ustanova na području Značajnog krajobraza „Prološko blato“ 04. studenog 2011. godine izvršeno je postavljanje dvije nove obavijesne table. Jedna od njih postavljena je pored jezera Galipovac, a druga iznad Musolovca ili Bužve (Slika 43.).

Slika 43. Tabla iznad Bužve

5.9. Poribljavanje Vrljike

Mekousna pastrva *Salmothymus obtusirostris* endem je dinarskog krza i ujedno temeljni fenomen posebnog ihtiološkog rezervata Vrljika u imotskoj krajini. U tom se

rezervatu već četiri godine provodi projekt umjetnog mriješta mekousne pastrve, a koji provodi Biološki odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U sklopu projekta uzimaju se matične ribe iz rijeke i kasnije se ispuzta mla (Slike 44. i 45.).

Slika 44. Mriješt mekousne

Javna ustanova tijesno surađuje sa znanstvenicima na terenu, te nadzire izvornost projekta i njegovu usklađenost s propisanim uvjetima zaštite prirode. Projekt je ujedno iznimno koristan za sam rezervat i dobrim dijelom zahvaljujući njemu populacija mekousne pastrve u Vrljici je stabilna. Pored samog umjetnog mriješta i naseljavanja mla, što je svakako potencijalni model i za druge slične projekte, projekt je koristan i zato što omogućuje stalan nadzor znanstvenika nad rezervatom, a time i bolje upravljanje.

Slika 45. Puztanje mekousne nakon mrijez enja u rijeku

6. RADIONICE I STRUČNI SKUPOVI

6.1. Prostorni planovi

Ustanova je aktivno sudjelovala u izradi prijedloga prostornih planova jedinica lokalne samouprave tijekom 2011. godine, u dijelovima koji su se odnosili na zaštitu prirode.

Posebno je važno istaknuti da je Ustanova dala svoje prijedloge, mišljenja i smjernice za izradu izmjena i dopuna prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije

6.2. Radni sastanci

Ustanova redovito sudjeluje na gotovo svim radnim sastancima koje organiziraju predstavnici županijskih tijela, gradovi i općine, te razne nevladine udruge. Sve to se organizira u cilju lakšeg provođenja zaštite.

6.2.1. NP „Brijuni“ – XI. seminar nadzornika

Nadzornici Ustanove sudjelovali su na redovitom godišnjem seminaru nadzornika koji se je od 11. do 12. svibnja održao na Brijunima. Na programu skupa bila su stručna predavanja i radionice o zaštiti geobazitine, inspeksijski poslovi na području zaštite prirode, ustrojstvo i ovlasti pomorske policije. Tijekom seminara nadzornici su razmijenili iskustva iz prakse pa je bila riječ o nadzoru zemskih radova u Parku prirode Medvednica, službu vablica u Sunjskom polju te ustrojstvu ekološke mreže na području parka prirode Biokovo. Uz Nacionalni park Brijuni kao domaćina, seminar je organizirala Uprava za inspeksijske poslove zaštite prirode pri Ministarstvu kulture.

6.2.2. NP "Plitvička jezera" – skup stručnih službi

Ravnatelj i stručni voditelj predstavljali su Ustanovu na skupu stručnih službi javnih ustanova u zaštiti prirode. Skup je održan od 23. do 25. svibnja u nacionalnom parku Plitvička jezera (Slika 46.). Na skupu su iznijeta iskustva nekih ustanova u provođenju planova upravljanja, te su obrađeni pojedini aspekti upravljanja od strane stručnjaka Državnog zavoda za zaštitu prirode, međunarodni projekti u zaštiti prirode (CRO fauna, CRO speleo, WB NIP...), aktualnosti vezane uz EM Natura 2000, reviziju Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti, digitalizaciju granica zaštićenih područja itd. U sklopu skupa održana je i radionica na temu potreba za edukacijom djelatnika u sektoru zaštite prirode, a posljednji dan skupa JU NP Plitvička jezera organizirala je terenski obilazak nacionalnog parka (Slika 43).

Slika 46. NP Šlitvi ka jezera+. skup stru nih slu0bi

Slika 47. Terenski obilazak

6.2.3. Fužine – skup ravnatelja županijskih i gradskih ustanova u zaštiti prirode

Od 28. do 30. studenoga u Fužinama je održan je zesti godiznji skup ravnatelja županijskih i gradskih Javnih ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima, a organizator i domaćin je bila Javna ustanova PRIRODA. Teme ovogodiznjeg skupa bile su izrada pravilnika o unutarnjem redu, turistička valorizacija

speleoloških objekata na području Primorsko-goranske županije te nadzor nad obavljanjem gospodarskih djelatnosti u istima.

6.3. Seminari i radionice

Ustanova redovito sudjeluje i na seminarima i radionicama koje organizira Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, razne nevladine udruge i javne ustanove nacionalnih parkova i parkova prirode. Sve to se organizira u cilju stjecanja znanja i vještina korisnih informacija i izmjene iskustava, jer time se olakšava i unapređuje obavljanje poslova u Ustanovi. Tako su djelatnici Ustanove sudjelovali u različitim radionicama i stručnim skupovima

6.3.1. Seget – radionica „Praćenje i procjena upravljanja morskim zaštićenim područjima“

U sklopu projekta MedPAN South, usmjerenom prema jačanju mreže morskih zaštićenih područja na Sredozemlju, Udruga SUNCE održala je radionicu na temu organizacije praćenja stanja morskih vrsta i staništa te provedbe planova upravljanja. Radionica, održana od 17. do 19. siječnja 2011. u Segetu, a bila je usmjerena prvenstveno prema zaposlenicima zaštićenih područja na moru koji su korisnici projekta (NP Brijuni, PP Telašćica, PP Lastovsko otočje, NP Kornati), ali i partnerima na projektu, Ministarstvu kulture i Državnom zavodu za zaštitu prirode, institucijama koje također sudjeluju u procesu izrade planova upravljanja. Radionici su prisustvovali i zainteresirani pojedinci iz županijskih javnih ustanova. U ulozi predavača i mentora radionici su prisustvovali predstavnici mediteranskog programa Svjetskog fonda za zaštitu prirode (WWF MedPO), međunarodnog koordinatora projekta, predstavnici zaštićenih područja u Sredozemlju te različiti stručnjaci za danu problematiku.

Tijekom radionice, kroz prezentacije i grupni rad, definirani su prioritetni ciljevi monitoringa te metode za njihovu provedbu i obradu prikupljenih podataka. Izuzev monitoringa bioraznolikosti radilo se na metodama praćenja socioekonomskih

indikatora unutar zaštite tih područja te praćenja provedbe planova upravljanja. Ti indikatori povezani su, ukoliko park pravilno ispunjava svoju funkciju, s unapređenjem kvalitete života lokalnog stanovništva, veći im prihodima zaštite tih područja i u konačnici boljom zaštitom prirodnih i kulturnih vrijednosti.

6.3.2. Perušić – Stručni seminar o speleološkom katastru

29. i 30. siječnja u Perušiću je održan seminar o speleološkom katastru (Slike 48. i 49.). Na seminaru su svoja iskustva iznijeli speleolozi iz cijele Hrvatske, a također i neke šupanijske ustanove. Predstavnici Državnog zavoda za zaštitu prirode govorili su o planovima za organiziranje speleološkog katastra za cijelu Hrvatsku. Djelatnici Ustanove upoznali su se s iskustvima drugih šupanijskih ustanova, a imali su i konkretne dogovore o potpunoj izradi katastra za SDŽ.

Slika 48. Predavanje na seminaru

Slika 49. Izlet u sklopu seminara

6.3.3. Split – radionica „Identifikacija i uspostavljanje morskog dijela mreže NATURA 2000 u RH“

Državni zavod za zaštitu prirode organizirao je 23. veljače radionicu u sklopu EU IPA 2007 – TAIB/TAF projekta „Identifikacija i uspostavljanje morskog dijela mreže NATURA 2000 u RH“. Radionica je bila organizirana za zainteresirane organizacije s područja Splitsko-dalmatinske županije, uglavnom ronilačke klubove i centre, a održana je u prostorijama Gradske knjižnice Marka Marulića. (Slika 50.).

Slika 50. Radionica u Splitu

6.3.4. Split – radionica „Jačanje nadzorne službe za rad u ekološkoj mreži“

Odjel za unaprjeđenje rada nadzorne službe Uprave za inspekcijske poslove zaštite prirode Ministarstva kulture, a u sklopu projekta COAST Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), organizirao je radionicu jačanje nadzorne službe za rad u ekološkoj mreži za područje Dalmacije. Na dvodnevnoj radionici, održanoj 5. i 6. travnja sudjelovali su nadzornici i neki pripadnici stručnih službi javnih ustanova parkova i šumskih ustanova s područja Dalmacije. Iz navedene Ustanove sudjelovala su oba nadzornika, stručni voditelj i pravnik. Prvog dana radionice bila su predavanja, uz sudjelovanje i samih nadzornika, a drugog dana su obilježena neka područja ekološke mreže u SDŽ.

Slika 51. Sudionici skupa prigodom terenskog obilaska

6.3.5. Solaris; Šibenik – „Dinaric Arc“

Stručni voditelj Guido Piasevoli i vizni stručni suradnik Stjepan Mekini sudjelovali su 9. i 10. svibnja u radu međunarodnog stručnog skupa (Slika 52.) u hotelskom naselju Solaris kod Šibenika. Skup je održan u okviru međunarodnog projekta „Dinaric Arc“ koji se bavi zaštitom prirode i održivim razvitkom na području Dinarida. Skup u Šibeniku bio je posvećen mogućnostima proglašenja prekograničnog zaštićenog područja planine Dinare između Hrvatske i BiH.

Slika 52. Skup u hotelskom naselju Solaris

6.3.6. Split – protupožarna zaštita

Stručni voditelj je 13. svibnja sudjelovao na redovitom godišnjem sastanku svih institucija odgovornih za zaštitu od požara na području SDŽ. Tom je prigodom Ustanova pohvaljena zbog svoga angažmana u zaštiti od požara značajnih krajobraza kojima upravlja.

6.3.7. NP „Brijuni“ - projekt integracije u Europsku uniju (EU) "Natura 2000"

06. lipnja na Brijunima je održan skup o projektu integracije u Europsku uniju (EU) "Natura 2000" koji je okupio predstavnike mnogih ministarstava, javnih ustanova, nacionalnih parkova i drugih institucija koje će se koristiti novcem koji je Hrvatska u svibnju dobila od Svjetske banke, tj. zajmom od 20,8 milijuna eura. Projekt integracije u EU "Natura 2000" omogućit će potporu javnim ustanovama koje upravljaju nacionalnim parkovima, parkovima prirode i zaštićenim prirodnim

vrijednostima u Opunijama, ja anje kapaciteta za izvjeztavanje na temelju zahtjeva EU-a i pra enje biološke raznolikosti te uklju ivanje svih dionika u proces upravljanja ekolozkom mre0om "Natura 2000".

Tim novcem su osigurana sredstva za zaštitu prirode u idu ih pet godina.

Projekt Javne ustanove za upravljanje zašti enim prirodnim vrijednostima na podru ju SDŽ Imotska . jezera Gaj u vrijednosti 1.500.000,00 kuna prihva en je na natje aju Svjetske banke, a po etak radova je planiran za velja u 2012.g.

6.3.8. Split - informativna radionica povodom 2. Natječaja u sklopu IPA programa Jadranske prekogranične suradnje

Povodom objave Drugog poziva za dostavu projekata u sklopu IPA programa Jadranske prekograni ne suradnje, Ministarstvo regionalnog razvoja, zumarstva i vodnoga gospodarstva i Zajedni ko tehni ko tajništvo programa u suradnji sa Javnom ustanovom RERA S.D. organiziralo je informativnu radionicu za potencijalne prijavitelje projekata.

Svrha informativne radionice bila je predstavljanje uvjeta natje aja, smjernica za prijavitelje i aplikacijskog obrasca, a potencijalni prijavitelji projektnih prijedloga imali su priliku dobiti odgovore na pitanja o prihvatljivosti njihovih projektnih prijedloga.

6.3.9. PP „Medvednica“ – trening „Osnove interpretacije i edukacije“

Dr0avni zavod za zaštitu prirode, u suradnji s Ministarstvom kulture u sklopu Projekta integracije u EU Natura 2000 (NIP) izradio je Program edukacije djelatnika u zaštiti prirode kroz koji su razvijeni pojedina ni moduli intenzivnog treninga za usvajanje specifi nih znanja i vjeztina potrebnih za uspjezan rad na poslovima zaštite prirode.

U organizaciji i provođenju projekta, pored Zavoda i projekta NIP, sudjelovali su i JU

PP Medvednica, JU PP žumberak-Samoborsko gorje i JU Maksimir. Trening

Osnove interpretacije i edukacije održan je od 16. do 18. studenog 2011. u prostorijama JU PP Medvednica na Medvedgradu kod Zagreba (Slika 53.). Postavljeni ciljevi treninga bili su: podizanje svijesti djelatnika ustanova o važnosti interpretacije i edukacije kao važnim alatima u zaštiti prirode, razmjena dosadaznjih iskustava s posebnim naglaskom na razvoju interpretacijskih usluga (programi, vođenja, promotivni materijali, informativne table, posjetiteljski centri, poučne staze, web i dr.) te osposobljavanje polaznika za samostalno osmišljavanje i provođenje interpretacijskih i edukacijskih aktivnosti u različitim zaštićenim područjima. Teme treninga uz predavanja popraćene su i odgovarajućim praktičnim vježbama. Na kraju treninga polaznicima su dodijeljene potvrde o pohađanju treninga.

Slika 53. Predavanje u okviru treninga

6.3.10. Obilježavanje važnih datuma u zaštiti prirode

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima
na području Splitsko-dalmatinske županije

Nastavljaju i suradnju s školama na području Splitsko-dalmatinske županije. Ustanova je organizirala niz predavanja za učenike osnovnih i srednjih škola na području SDŽ. Na navedenim predavanjima bilo je nazorno preko 1000 učenika na relaciji s ravnateljima i učiteljima.

6.3.10.1. Svjetski dan močvarnih staništa

Povodom Svjetskog dana močvarnih staništa Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije dogovorila je s gradom Trogicom, te Osnovnom školom "Petar Berislavić" i Osnovnom školom "Majstor Radovan" predavanje za učenike tih škola. Stručna suradnica Zora Kačimir pripremila je i organizirala dva edukativna predavanja uz Power Point prezentaciju. Predavanja su predstavljena učenicima četinih i sedmih razreda (4 odjeljenja) navedenih osnovnih škola, kojima su bili nazorno i predmetni nastavnici i ravnatelj.

Nakon predavanja predmetni nastavnici obiju škola dobili su kontakt broj stručnog voditelja, kako bi dogovorili organizirano promatranje ptica na posebnom ornitološko-ichtiološkom rezervatu Pantanu za učenike njihovih škola. Kroz predavanja učenicima bili su poznati osnovni važni podaci o močvarama općenito, Ramsarskoj konvenciji, područjima RH koja se nalaze na popisu Ramsarske konvencije i posebnom rezervatu Pantan koji je uvršten na popis Nacionalne ekološke mreže.

Svjetski dan močvarnih staništa obilježava se 2. veljače. Slogan ovogodišnjeg dana bio je "Šume za vode i močvare".

U iranskom gradu Ramsar, 1971. godine potpisana je Konvencija o močvarama od međunarodne važnosti, naročito kao staništu ptica močvarica. Svaka zemlja potpisnica, a danas ih ima 160, obvezala se na opremanje močvara na vlastitom teritoriju i predstavlja okvir za međunarodnu suradnju.

Republika Hrvatska je potpisnica od 1991. godine, a u Hrvatskoj su 4 takva područja uvrštena, 1993.g., Park prirode „Lonjsko polje“, Park prirode „Kopački rit“, posebni ornitološki rezervat „Crna Mlaka“ i područje delte rijeke Neretve s pet zaštićenih lokaliteta. Veliki je broj močvarnih staništa koja treba očuvati, a među njima je i posebni rezervat Pantan.

Slika 54. Predavanje povodom Svjetskog dana močvarnih staništa

6.3.10.2. Svjetski dan voda

Povodom Svjetskog dana voda, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije na prijedlog eko udruge „Cjelovit Otvor“ iz Sinja pripremila je i održala edukativno predavanje uz Power Point prezentaciju. Predavanje je održano u dvorani Samostana Gospe Sinjske u Sinju, uz uvodnu riječ gvardijana fra Božice Vulete. Predavanja su predstavljena izvan kruga javnosti, uključujući i učenike srednjih i osnovnih škola. Kroz predavanja naznačeni su bili upoznati s osnovnim važnim podacima o važnosti vode, te zaštićenim vodnim područjima u Splitsko-dalmatinskoj županiji kojima upravlja navedena Javna ustanova. Tijekom obilježavanja Svjetskog dana voda gost predavač bio je i gosp. Budinski ispred ŽRD „Cetina Sinj“ iz Sinja.

Slika 55. Obilježavanje Svjetskog dana voda

6.3.10.3. Međunarodni dan biološke raznolikosti i Dan zaštite prirode

U svijetu se 22. svibnja obilježava Međunarodni dan biološke raznolikosti, a u Hrvatskoj i Dan zaštite prirode. Međunarodnim danom biološke raznolikosti upozorava se na zabrinjavajuću ugroženost biološke raznolikosti i ubrzano siromašenje vrsta i ekoloških sustava, a zbog čega je ugrožen i život. Tim povodom Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije održala je u Gimnaziji dr. Mate Ujevića u Imotskom predavanje o Ornitofauna i herpetofauna Imotskog polja, na kojem su predstavljeni rezultati prvog cjelovitog istraživanja ptica, vodozemaca i gmazova Imotskog polja. Tijekom istraživanja provedenog 2010. godine zabilježeno je 6 vrsta vodozemaca, 2 vrsta guztera, 9 vrsta zmija i 127 vrsta ptica. Mnoge od zabilježenih vrsta nalaze se i u Crvenoj knjizi ugroženih vrsta Republike Hrvatske. Predavanje je bilo namijenjeno kako učenicima i njihovim nastavnicima tako i lokalnom stanovništvu.

Slika 56. Prikaz ornito- i herpetofaune Imotskog polja

6.3.10.4. Međunarodni dan zaštite staništa

Povodom Međunarodnog dana zaštite staništa, koji se obilježava 6. listopada, stručna služba Ustanove je u suradnji s ekološkom udrugom "Cjeloviti život" iz Sinja pripremila i održala edukativno predavanje uz Power Point prezentaciju. Predavanje je održano u dvorani Samostana Gospe Sinjske u Sinju, uz uvodnu riječ članice navedene ekološke udruge. Predavanja su predstavljena širokom krugu javnosti, uključujući i one osobe kojima je bilo najbliže. Kroz predavanja također su bili upoznati s osnovnim podacima o važnosti i vrstama staništa, te zaštićenim područjima u Splitsko-dalmatinskoj županiji kojima upravlja Ustanova.

Također, Ustanova je u dogovoru s ravnateljem, te predmetnim nastavnicima OŠ Trilj (Područna škola Kozute) održala edukativno predavanje i za učenicima njihove škole. Predavanja su predstavljena učenicima razreda koji u svom programu obrađuju staništa. Nakon edukativnog predavanja svi zainteresirani su imali mogućnost dobiti promotivne materijale nekih zaštićenih prirodnih vrijednosti naše županije.

Slika 57. Međunarodni dan zaštite stanizta

6.3.10.5. Međunarodni dan planina

Međunarodni dan planina obilježava se od 2003. godine kroz razne aktivnosti. Ove godine Dan planina obilježen pod geslom "Planine i zume". Posvećen je zaštiti planinarskih ekosustava i unaprjeđenju života ljudi u planinskim zajednicama. Postoji potreba stalnog osvježavanja znanja o planinama i održivog razvoja njihova okoliša za osiguranje kvalitetnog života stanovništva. Ustanova obilježava značajne datume u zaštiti prirode provode i edukaciju po školama. Tako je ove godine u suradnji s gradom Trogirom organizirala edukativna predavanja u gradskoj vijećnici za učiteljice "Petar Berislavić" i "Majstor Radovan" kako bi bolje upoznala učiteljice sa zaštićenim planinskim područjima u RH, kao i na području SDŽ, njihovim vrijednostima i problemima koji im prijete. Isto tako, prije same prezentacije učiteljicama i nastavnicima je podijeljen promidžbeni letak "Vidova gora".

Slika 58. Predavanje povodom Meunarodnog dana planina

8. PROTUPOŽARNA ZAŠTITA

Ukupno je osam zaštićenih prirodnih površina, kojima upravlja Javna ustanova a koje su klasificirane u kategorije ugroženosti od požara; i to šest u II.b kategoriju i dvije u II.a kategoriju.

U II a kategoriju ugroženosti od požara razvrstane su:

- Kanjon Cetine i
- Vidova gora na otoku Braču.

U II b kategoriju ugroženosti od požara razvrstane su:

- Dolina Blaca
- Plaće i park zuma u Brelimi
- Otok Medro
- Pakleni otoci
- Mnotska jezera . Gaj
- Zlatni rat

Protupožarnu zaštitu na spomenutim područjima Ustanova provodi u suradnji s Hrvatskim šumama, a pod redovitim je godišnjim nadzorom nadležnih inspekcija.

9. SUDSKI SPOROVI – INFORMACIJE

Pred Općinskim sudom u Splitu vode se dva postupka protiv Javne ustanove i to:

1. po tužbi tužitelja Nikole Mardezića protiv tuženika Nautički centar Komiova i dr., radi isplate, koji se vodi pod posl. brojem: I P-2811/03. Na presudu je tužitelj uložio žalbu županijskom sudu. Presudom županijskog suda posl. broj G0x-31/2011 od 01. rujna 2011. odbijena je žalba tužitelja i potvrđena prethodna presuda. Tužitelj je dana 22. studenog 2011. izjavio reviziju protiv presude županijskog suda, koja još nije riješena.

2. po tužbi tužitelja Miroslava Marinića Kragića protiv Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima i dr., radi naknade štete, a koja se vodi pod posl. brojem: I P-996/03. U ovom predmetu donezена je presuda kojom je odbijen tužiteljev tužbeni zahtjev. Tužitelj je uložio žalbu na presudu. Županijski sud je donio presudu posl. Broj G0x-882, kojom je, u odnosu na Ustanovu, žalba tužitelja uvaženа i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

10. FINANCIJE

10.1. Prihodi i primici

10.1.1. Ukupni prihodi i primici

Ukupni prihodi za 2011. godinu iznose 3.073.234,47 kuna, s vizkom iz 2010. godine od 3.078.517,87 kuna. Ukupan iznos planiranih sredstava s upriho enim sredstvima je 97,17 %, odnosno s vizkom iz 2010. godine 97,18% u odnosu na plan 2011. godine (Tablica 1.).

- 641 Prihodi od financijske imovine iznose 553,85 kuna, odnosno to su prihodi na depozite po vi enju na Oiro ra unu kod Zagreba ke banke.
- 6421 Prihodi od nefinancijske imovine iznose 418.890,00 kuna. Ustanova je potpisala ugovore za koncesijska odobrenja u iznosu od 331.170,00 kuna na zasti enim dijelovima prirode Cetina, Palmi0ana, ¥ edro, Brela, a uprihodila je 322.890,00 kuna. Ugovor s Hrvatskom kontrolom zra ne plovidbe na jednokratn iznos od 20.000,00 godiznje i ugovor sa Zra nom lukom na tromjese nu uplatu po 19.000,00 kuna odnosno 76.000,00 godiznje.

652 Prihodi dr0avne uprave:

6521 Prihodi od dr0avne uprave iznose 30.000,00 kuna, odnosno potpisan je Ugovor s Dr0avnom upravom u Splitsko-dalmatinskoj 0upaniji za ure enje prostora koji je u zakupu Ustanove.

- 671 Ukupni prihodi iz prora una iznose 2.623.790,62 kune.

6711 Prihodi za financiranje rashoda poslovanja iz 0upanijskog prora una iznose 2.441.461,66 kuna, odnosno za:

Aktivnost - Stru ni, administrativni i tehni ki poslovi . 2.175.614,47 kuna;

Aktivnost - Opremanje ureda - 19.698,96 kuna;

Aktivnost - Zastita prirode i provo enje mjera zastite od po0ara - 295.847,19

kuna.

6712 Prihodi za financiranje za nabavu nefinancijske imovine iznose 49.698,96 kuna (Aktivnost - opremanje ureda i dio iz Aktivnosti . zadržavanje prirode i provođenje mjera zaštite od požara 30.000,00 kuna . table na zaštićenim lokalitetima);

6713 Prihodi na temelju Ugovorenih obveza iznose 132.630,00 kuna;
Projekti Mosor i Imotsko polje razlika po ugovoru - 107.630,00 kuna;
Projekt "Adin" - Ugovor s Ministarstvom kulture - 25.000,00 kuna.

10.2. Rashodi i izdaci

10.2.1. Ukupni rashodi i izdaci

- **3 Ukupni rashodi iznose 2.892.531,95 kuna (Tablica 2.).**

Izvor financiranja Općunjski proračun iznosi 2.441.351,33 kune. Vlastiti izvori iznose 450.245,62 kune. Izvor Ministarstvo kulture 935,00 kuna (U pripremi Ugovori za 20.000,00 kuna).

31 Rashodi za zaposlene iznose **1.965.368,82** kune, od toga za bruto plaće jedanaest zaposlenika 1.603.030,14 kuna. Ostali rashodi za zaposlene iznose 86.617,39 kuna (darovi, regresi, jubilarne, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučajevi). Doprinosi na plaće iznose 275.721,29 kuna (zdravstveno, zaštita zdravlja na radu, zapošljavanje).

32 Materijalni rashodi iznose **922.832,90** kuna, od toga:

321 Naknade troškova zaposlenima iznose **137.491,73** kune, od toga 68.368,00 kuna za prijevoz zaposlenika. U ustanovi rade zaposlenici koji dolaze izvan Splita, u Omizu, Kozutama, Imotskom i Solinu. Zbog nedovoljnog broja vozila zaposlenici moraju koristiti privatna vozila u službene svrhe, a za tu svrhu je utroženo 12.909,40 kuna.

3211 Službena putovanja su nezaobilazna stavka u Ustanovi zbog velikog broja zaštićenih lokaliteta koji se nalaze po cijeloj Općuniji, a iznosi 54.414,33 kune (dnevnice, troškovi smještaja na službenom putu, prijevoz i ostali troškovi službenog putovanja). Ustanova odrađuje istraživanja na Dinari i "Adinu", tako da je veći dio utrožen na ta dva projekta.

322 Rashodi za materijal i energiju iznose **97.859,45** kuna.

3221 Uredski materijal i ostali materijalni rashodi iznose 22.425,55 kuna, a to su rashodi za uredski materijal u iznosu 18.708,58 kuna, literatura u iznosu od 3.634,00 kuna i materijal i sredstva za izenje u iznosu od 82,97 kuna.

3223 Rashodi za energiju iznose 51.990,87 kuna, odnosno elektri na energija u iznosu od 10.648,61 (grijanje i hla enje) i motorni benzin i dizel gorivo u iznosu od 41.342,26 kuna (trozkovi redovitog obilaska zasti enih lokaliteta nadzornika i stru nih suradnika).

3224 Materijal i dijelovi za teku e investicijsko odr0avanje u iznosu od 6.301,34 kune (trozkovi materijala za prijevozna sredstva i materijali za ure enje prostorija)

3225 Sitni inventar i auto gume u iznosu od 6483,58 kuna. Trozkovi zamjene auto guma na Suzuki Vitari u iznosu od 6.109,08 kuna, a sitni inventar u iznosu od 374,50 kuna.

3227 Slu0bena, radna i zasztitna odje a i obu a u iznosu od 10.658,11 kuna, koja je obavezna za rad nadzornika, stru ne slu0be i ostalih koji rade stru ne poslove na terenu.

323 Rashodi za usluge iznose 600.020,32.

3231 Usluge telefona, pozte i prijevoza iznose 40.285,75 kuna (telefoni, internet, trozkovi poztarine).

3232 Usluge teku eg i investicijskog odr0avanja iznose 106.952,40 kuna, od toga za odr0avanje prijevoznih sredstava Suzuki Vitare i Land Rovera, koji su stariji od 15 godina i stalno su po terenu tako da je potrebno stalno i redovno odr0avanje, a u tu svrhu je utrozeno 36.843,67 kuna.

Redovan servis broskog motora iznosi 2.496,92 kune.

Zbog lozeg stanja prozora i vrata bila je potrebna sanacija istih te je potpisan Ugovor s Dr0avnom upravom Splitsko- dalmatinske 0upanije za sufinanciranje sanacije prozora i vrata. Ugovorena je svota od 30.000,00 kuna, a drugi dio financira Ustanova (24.186,62 kune) i 8.338,35 kuna za ostale popratne trozkove ure enja.

3233 Usluge promid0be i informiranja iznose 46.371,00 kuna, od toga 36.531,00 kuna za brozuru zasti enih lokaliteta Splitsko . dalmatinske 0upanije, koju su osmislili stru ni suradnici Ustanove s ravnateljem.

3234 Komunalne usluge, odnosno opskrba vodom i ostale komunalne usluge iznose 2.640,51 kunu.

3235 Ustanova je sklopila Ugovor s Uredom državne uprave u Splitsko - dalmatinskoj županiji o korištenju prostorija koje su u vlasništvu iste, tako da plaćamo zakupninu od 3.730,28 kuna mjesečno, odnosno 44.763,36 kuna godišnje, a iznos od 1.000,00 kuna za najam dvorane za stručni skup.

3237 Intelektualne i osobne usluge iznose 17.973,72 kune. Usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja su regulirane ugovorom i iznose 17.712,00 kuna, a usluge prijevoda 261,72 kune.

3238 Računalne usluge iznose 4.268,10 kuna, što se odnosi na redovne preglede i servisiranje računala.

3239 Ostale usluge iznose 335.196,60 kuna, od toga:

Grafike, tiskarske usluge, usluge kopiranja i uvezivanja i slično u iznosu od 6.499,37 kuna, usluge pri registraciji prijevoznih sredstava 2.526,02 kuna.

Usluge iznajmljivanja, pranja i slično iznose 6.834,96 kuna, usluge uvoza imovine i osoba 11.473,06 kuna (troškovi nadzorne kamere i uvoza).

323991 Zastita prirode - Mjere zaštite od požara i obnova prirode iznose 306.824,19 kuna. Potpisani su Ugovori s Hrvatskim šumama područja Split i Mjerama zaštite od požara za lokalitete Zlatni rat, Pakleni otoci, Vidova gora, Imotska jezera . Gaj, Dolina Blaca, otok Brač, Plača i park zuma u Brelima, Kanjon Cetine . kopneni dio. Svaki Ugovor je potpisan na 14.514,00 kuna s PDV-om, odnosno 116.112,00 kuna ukupno. Za izradu poučnih staza na zaštićenim lokalitetima utrošeno je 48.816,24 kuna, za identifikaciju zemljišnih estica 48.831,00 kuna. U kanjonu Cetine obilježavanje i ucrtavanje granica 37.241,94 kune. Za praćenje ptica u sklopu projekta Eleonorin sokol utrošeno je 2.440,19 kuna. Pripremni radovi za postavljanje tabele na zaštićenim lokalitetima iznose 21.617,82 kune, a ostalo za uređenje i iznajmljivanje na zaštićenim lokalitetima.

3291 Naknade za rad Upravnog vijeća iznose 48.108,96 kuna za pet članova Upravnog vijeća, odnosno 385,00 kuna za člana i 494,00 kune za predsjednika neto.

3292 Premije osiguranja iznose 23.933,13 kune, odnosno za osiguranje prijevoznih sredstava 10.381,13 kune i za dobrovoljno zdravstveno osiguranje zaposlenih 13.552,00 kuna.

3293 Reprezentacija iznosi 14.568,71 kuna.

3299 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja iznose 850,60 kuna, odnosno to su rashodi protokola (vijenci, cvijeće, svijeće i sl.) i ostali nespomenuti rashodi poslovanja.

34 Financijski rashodi iznose **4.330,23** kune, a odnose se na bankarske i usluge platnog prometa.

- **4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 72.905,94 kune** (49.667,91 kunu Opunijski izvor, 23.238,03 vlastiti) **od toga;**

4221 Uredska oprema i namještaj u iznosu od 24.010,98 kuna.

4222 Komunikacijska oprema 749,00 kuna.

4225 Precizni i optički instrumenti 15.145,41 kunu.

4227 Uređaji strojevi i oprema za ostale namjene 31.622,95 kuna (Table na zatiženim lokalitetima 29.968,95 kuna).

4262 Ulaganje u regionalne programe 1.377,60 kuna.

10.2.1.1. Obveze

Ukupne obveze iznose 227.098,25 kuna od toga;

Obveze za zaposlene 154.285,43 kune (plaćene za 12. mjesec isplata u 01/2012).

Obveze za materijalne rashode 53.551,82 kune.

Obveze za nabavu dugotrajne imovine 19.261,00 kuna.

10.2.1.2. Potraživanja

Ukupna potraživanja iznose 268.793,32 kune.

Potraživanja od HZZO-a za bolovanje 1.161,12 kune.

Potraživanja za koncesije 31.190,00 kuna.

Nedospjela naplata prihoda 236.442,20 kuna (Opunijski proračun).

10.2.1.3. Financijska imovina

Ukupan iznos novčanih sredstava na Giro-računu i blagajni iznosi 102.574,91 kuna.

Novac na Giro- račun iznosi 101.131,47 kuna.

Novac u blagajni 1.443,44 kune.

10.3. Prihodi i rashodi

Ukupan višak iznosi; 113.079,98 kuna i koristi se za pokriće rashoda u 2012. godini po financijskom planu (Tablica 3.).

Proračunski višak - 141,38 kuna.

Vlastita sredstva - 88.873,60 kuna.

Projekt financiran - 24.065,00 kuna (troškovi po Ugovorima za 2012. godinu).

Izvešće o radu za 2011. godinu

Tablica 1.

Broj računa	OPIS	OSTVARENO 2010	PLANIRANO 2011	OSTVARENO 2011	INDEKS
6	PRIHODI POSLOVANJA	2.909.673,41	3.162.583,03	3.073.234,47	97,17
64	PRIHODI OD IMOVINE	418.141,66	429.710,00	419.443,85	97,61
641	Prihodi od financijske imovine	1.819,01	-	553,85	-
6413	Kamate na oro ena sredstva i depozite po vi enju	1.810,53	-	553,85	-
64132	Kamate na depozite po vi enju	1.810,53	0,00	553,85	-
6415	Prihodi od pozitivnih te ajnih razlika	8,48	0,00	-	-
64151	Prihodi od pozitivnih te ajnih razlika	8,48	0,00	-	-
642	Prihodi od nefinancijske imovine	416.322,65	429.710,00	418.890,00	97,48
6421	Naknade za koncesije	416.322,65	429.710,00	418.890,00	97,48
64213	Naknade za koncesije na vodama i javnom vodnom dobru	320.322,65	333.710,00	322.890,00	96,76
64219	Naknada za ostale koncesije (zazti eni lokaliteti)	96.000,00	96.000,00	96.000,00	100,00
65	Prihodi dr0avne uprave	-	-	30.000,00	-
652	Prihodi po posebnim propisima	-	-	30.000,00	-
6521	Prihodi dr0avne uprave	-	-	30.000,00	-

Izvešće o radu za 2011. godinu

65218	Ostali prihodi državne uprave	-	-	30.000,00	-
67	PRIHODI IZ PRORAUNA	2.491.531,75	2.732.873,03	2.623.790,62	96,01
671	Prihodi iz prorauna za financiranje redovne djelatnosti korisnika prorauna	2.491.531,75	2.732.873,03	2.623.790,62	96,01
6711	Prihodi za financiranje rashoda poslovanja	2.380.000,00	2.550.243,03	2.441.461,66	95,73
67111	Prihodi za financiranje rashoda poslovanja	2.380.000,00	2.550.243,03	2.441.461,66	95,73
6712	Prihodi za financiranje rashoda za nabavu nef. imovine	19.901,75	50.000,00	49.698,96	99,40
67121	Prihodi za financiranje rashoda za nabavu nef. imovine	19.901,75	50.000,00	49.698,96	99,40
6713	Prihodi na temelju ugovorenih obveza	91.630,00	132.630,00	132.630,00	100,00
67131	Prihodi na temelju ugovorenih obveza	91.630,00	132.630,00	132.630,00	100,00
92211	Vizak prihoda iz prethodne godine	199.495,11	5.283,40	5.283,40	100,00
	Ukupni prihodi sa viškom iz prethodne godine	3.109.168,52	3.167.866,43	3.078.517,87	97,18

Tablica 2.

Broj računa	OPIS	OSTVARENO 2010	PLANIRANO 2011	OSTVARENO 2011	INDEKS ostvareno planirano
3	RASHODI POSLOVANJA	3.028.549,94	3.065.083,03	2.892.531,95	94,37
31	RASHODI ZA ZAPOSLENE				94,98

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije

Izvešće o radu za 2011. godinu

		2.184.371,35	2.069.251,72	1.965.368,82	
311	Plaće	1.828.414,27	1.693.372,10	1.603.030,14	94,66
3111	Plaće za redovan rad	1.755.308,03	1.685.372,10	1.596.200,38	94,71
31111	Plaće za zaposlene	1.755.308,03		1.596.200,38	
3113	Plaće za prekovremeni rad	73.106,24	8.000,00	6.829,76	85,37
31131	Plaće za prekovremeni rad	73.106,24		6.829,76	
312	Ostali rashodi za zaposlene	41.400,00	85.995,00	86.617,39	100,72
3121	Ostali rashodi za zaposlene	41.400,00	85.995,00	86.617,39	100,72
31213	Darovi (djeci zaposlenih)	11.400,00		11.000,00	-
31215	Naknade za bolest, invalidnost, smrtni slučaj	-		3.000,00	
31216	Regres za godiznji odmor	-		63.494,42	
31219	Ostali navedeni rashodi za zaposlene (regres, jubilarne)	30.000,00		9.122,97	-
313	Doprinosi na plaće	314.557,08	289.884,62	275.721,29	95,11
31321	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	283.473,97	261.233,30	248.469,79	95,11
31321	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	283.473,97		248.469,79	-
3133	Doprinosi za zapošljavanje	31.083,11	28.651,32	27.251,50	95,11
31331	Doprinosi za zapošljavanje				-

Izvešće o radu za 2011. godinu

		31.083,11		27.251,50	
32	MATERIJALNI RASHODI	839.084,72	991.331,31	922.832,90	93,09
321	Naknade troškova zaposlenima	140.445,25	144.340,00	137.491,73	95,26
3211	Službena putovanja	65.157,25	58.340,00	54.414,33	93,27
32111	Dnevnice za službena putovanja u zemlji	30.175,00		24.820,00	-
32112	Dnevnice za službena putovanja u inozemstvo	886,50		-	-
32113	Naknade za smještaj na službenom putu u zemlji	19.352,15		10.471,33	-
32114	Naknade za smještaj na službenom putu u inozemstvu	453,60		-	-
32115	Naknade za prijevoz na službenom putu u zemlji	12.121,00		17.532,00	-
32119	Ostali rashodi za službena putovanja	2.169,00		1.591,00	-
3212	Naknade za prijevoz za rad na terenu i odvojen Oivot	75.288,00	72.000,00	68.368,00	94,96
32121	Naknade za prijevoz na posao i s posla	75.288,00		68.368,00	-
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	-	2.000,00	1.800,00	90,00
32131	Seminari, savjetovanja i simpoziji	-		1.800,00	-
3214	Ostale naknade troškova zaposlenih		12.000,00	12.909,40	
32141	Naknade za korištenje privatnog auta u službene svrhe	-		12.909,40	

Izvešće o radu za 2011. godinu

322	Rashodi za materijal i energiju	108.579,54	101.000,00	97.859,45	96,89
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	53.169,92	25.000,00	22.425,55	89,70
32211	Uredski materijal	26.422,28		18.708,58	-
32212	Literatura (publikacije, časopisi, glasila, knjige i ostalo)	14.245,10		3.634,00	-
32214	Materijal i sredstva za iznajmljivanje i održavanje	38,95		82,97	-
32215	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	12.329,59		-	-
32219	Ostali materijal za potrebe redovnog poslovanja	134,00		-	-
3223	Energija	48.047,13	52.000,00	51.990,87	99,98
32231	Električna energija	10.876,26		10.648,61	-
32234	Motorni benzin i dizel gorivo	37.170,87		41.342,26	-
32239	Ostali materijali za proizvodnju energije	-			-
3224	Materijal i dijelovi za tekuće investicijsko održavanje	191,00	6.500,00	6.301,34	-
32242	Materijal i dijelovi za tekuće investicijsko održavanje	-		1.224,04	
32243	Materijal i dijelovi za tek. inv. održ. transportnih sredstava	-		81,50	-
32244	Ostali materijali za tekuće investicijsko održavanje	191,00		4.995,80	-
3225	Sitni inventar	7.171,49	6.500,00	6.483,58	99,75
32251	Sitni inventar	1.375,48		374,50	-

Izvešće o radu za 2011. godinu

32252	Auto gume	5.796,01		6.109,08	-
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća		11.000,00	10.658,11	
3227	Službena, radna i zaštitna odjeća i obuća	-		10.658,11	
323	Rashodi za usluge	492.368,31	657.445,31	600.020,32	91,27
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	58.305,54	40.000,00	40.285,75	100,71
32311	Usluge telefona, telefaksa	33.477,58		33.644,11	-
32312	Usluge interneta	2.185,58		1.880,07	-
32313	Poztarina (pisma, tiskanice)	5.412,38		4.436,40	-
32319	Ostale usluge za komunikaciju i prijevoz	17.230,00		325,17	-
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	29.833,41	106.000,00	106.952,40	100,90
32321	Usluge tek. investicijskog održavanja građevinskih objekata	2.144,99		1.054,31	-
32322	Usluge tek. investicijskog održavanja postrojenja i opreme	319,80		4.032,53	-
32323	Usluge tek. investicijskog održavanja prijevoznih sredstava	26.791,62		36.843,67	-
32329	Ostale usluge tekućeg i investicijskog održavanja	577,00		65.021,89	-
3233	Usluge promidžbe i informiranja	11.587,93	60.000,00	46.371,00	77,29
32332	Tisak	1.750,00		-	-

Izvešće o radu za 2011. godinu

32334	Promidbeni materijali	9.837,93		43.148,40	-
32339	Ostale usluge promidbe i informiranja	-		3.222,60	-
3234	Komunalne usluge	19.170,45	5.438,92	3.209,39	59,01
32341	Opskrba vodom	452,77		568,88	-
32342	Iznoenje i odvoz sme a	1.662,98		-	-
32345	Usluge iz enja, pranja i sli no	6.012,34		-	-
32346	Usluge uvanja imovine i osoba	9.456,55		-	-
32349	Ostale komunalne usluge	1.585,81		2.640,51	-
3235	Zakupnine i najamnine	44.763,36	45.763,36	45.763,36	100,00
32359	Ostale najamnine i zakupnine	44.763,36		45.763,36	-
3237	Intelektualne i osobne usluge	53.815,45	20.000,00	17.973,72	89,87
32372	Ugovori o djelu	7.876,72		-	-
32373	Usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja	23.862,00		17.712,00	-
32375	Geodetsko- katastarske usluge	1.205,00		-	-
32377	Usluge agencija, student servisa (prijevodi)	8.371,73		261,72	-
32379	Ostale intelektualne usluge	12.500,00		-	-

Izvešće o radu za 2011. godinu

3238	Raunalne usluge	3.007,35	5.000,00	4.268,10	85,36
32389	Ostale raunalne usluge	3.007,35		4.268,10	-
3239	Ostale usluge	271.884,82	375.243,03	335.196,60	89,33
32391	Grafike i tiskarske usluge, usluge kopiranja i uvezivanja i sl.	10.188,50		6.499,37	-
32392	Film i izrada fotografija	-		-	-
32394	Usluge pri registraciji prijevoznih sredstava	3.081,19		2.526,02	-
32395	Usluge izenja, pranja i slikanje	-		6.834,96	
32396	Usluge uvanja imovine i osoba	-		11.473,06	
323990	Ostale nespomenute usluge	820,00		1.039,00	-
323991	Zastita prirode (Mjere zastite od požara)	257.795,13		306.824,19	-
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	97.691,62	88.546,00	87.461,40	98,78
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela	48.190,84	48.546,00	48.108,96	99,10
32911	Naknade za rad Upravnog vijeća	48.190,84		48.108,96	-
3292	Premije osiguranja	22.843,80	22.000,00	23.933,13	108,79
32921	Premije osiguranja prijevoznih sredstava	5.595,80		10.381,13	-
32923	Premije osiguranja zaposlenih	17.248,00		13.552,00	-

Izvešće o radu za 2011. godinu

3293	Reprezentacija	26.096,98	16.000,00	14.568,71	91,05
32931	Reprezentacija	26.096,98		14.568,71	-
3294	Iznajmljivanje	-	500,00	-	-
32941	Iznajmljivanje domaćih iznajmljivača	-		-	-
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	560,00	1.500,00	850,60	56,71
32991	Rashodi protokola	-		393,60	
32999	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	560,00		457,00	-
34	FINANCIJSKI RASHODI	5.093,87	4.500,00	4.330,23	96,23
343	Ostali financijski rashodi	5.093,87	4.500,00	4.330,23	96,23
3431	Bankarske i usluge platnog prometa	5.093,87	4.500,00	4.330,23	96,23
34312	Usluge platnog prometa	5.093,87		4.330,23	-
4	RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	75.092,15	97.500,00	72.905,94	74,78
42	RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	68.508,95	97.500,00	72.905,94	74,78
422	Postrojenja i oprema	68.508,95	96.000,00	71.528,34	74,51
4221	Uredska oprema i namještaj	19.901,75	25.000,00	24.010,98	96,04
42211	Uredski namještaj i oprema				-

Izvešće o radu za 2011. godinu

		19.901,75		16.469,00	
42212	Uredski namjeztaj	-		3.229,96	-
42219	Ostala uredska oprema	-		4.312,02	-
4222	Komunikacijska oprema	1.295,00	2.000,00	749,00	37,45
42222	Telefoni i ostali komunikacijski ure aji	1.295,00		749,00	-
4225	Instrumenti, ure aji i strojevi	24.845,02	29.000,00	15.145,41	52,23
42251	Precizni i opti ki instrumenti	6.702,52		15.145,41	-
42259	Ostali instrumenti, ure aji i strojevi	18.142,50		-	-
4227	Ure aji, strojevi i oprema za ostale namjene (Table na zaz.lok)	22.467,18	40.000,00	31.622,95	79,06
42273	Ure aji, strojevi i oprema za ostale namjene (Table na zaz.lok)	22.467,18		31.622,95	-
426	Nematerijalna proizvedena imovina	6.583,20	1.500,00	1.377,60	91,84
4262	Nematerijalna proizvedena imovina	1.033,20	1.500,00	1.377,60	91,84
42621	Ulaganje u ra unalne programe	1.033,20		1.377,60	-
4264	Ostala nematerijalna proizvedena imovina	5.550,00		-	-
42641	Ostala nematerijalna proizvedena imovina	5.550,00		-	-
	UKUPNO 3 + 4	3.103.642,09	3.162.583,03	2.965.437,89	93,77

Tablica 3.

Broj računa	OPIS	OSTVARENO 2011
6	Ukupni prihodi s viškom iz 2010.	3.078.517,87
3	Ukupni rashodi 3 - Rashodi poslovanja	2.892.531,95
4	Ukupni rashodi 4 - Rashodi za nabavu nef. Imovine	72.905,94
9	Višak raspoloživ u 2012. godini	113.079,98

11. **ZAKLJUČAK**

Ustanova već nekoliko godina bilježi polagan, ali stabilan porast kvalitete svoga rada na manje-više svim poljima. Sa zorenjem polja svoga rada ona otvara nove mogućnosti u stručnom, pa i znanstveno-istraživačkom radu (npr. Dinara), te značajne suradnje s renomiranim institucijama i stručnjacima-pojedincima. Takve se suradnje sve više razvijati, jer to treba i biti koncept rada Ustanove. Otvaraju se, također i nove mogućnosti ostvarivanja vlastitih prihoda, ali i uvijek novi problemi, koji kod manje aktivnosti nisu postojali. Neki su stručni i organizacijsko-tehnički projekti (npr. poučna staza kod Imotskog, nabava broda za obilazak morskog područja) u protekloj godini dovedeni skoro do samoga kraja, a njihovi se značajni rezultati mogu očekivati u 2012. godini.

Javna ustanova za upravljanje
zaštićenim prirodnim
vrijednostima na području
Splitsko-dalmatinske županije

Public Institution for the
Protected Natural Values
Management in the
County of Split and Dalmatia

IZVJEŠĆE O RADU UPRAVNOG VIJEĆA ZA 2011. GODINU.

Upravno vijeće Javne Ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije, sukladno Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“ 70/05, 139/08, 57/11) čine predsjednik i četiri člana. Županijska skupština Splitsko-dalmatinske županije imenuje tri člana i predsjednika Upravnog vijeća, dok radnici Javne ustanove sukladno Statutu i Zakonu o radu, biraju jednog člana Upravnog vijeća. S obzirom na navedeno Upravno vijeće javne ustanove čine:

- Ivan Juroš, predsjednik Upravnog vijeća,
- Nenad Kuščević, član Upravnog vijeća
- Stjepan Mekinić, član Upravnog vijeća – predstavnik radnika
- Zvonimir Matković, član Upravnog vijeća
- Ante Jonjić član Upravnog vijeća.

U 2011. godini Upravno vijeće održalo je 5 sjednica. Na sjednicama su donešeni redoviti godišnji pravni akti poput programa rada, godišnjeg izvješća o radu ustanove i financijskog plana. Doneseni su i novi akti bitni za unutarnje ustrojstvo Javne ustanove, a to su Pravilnik o radu, plaćama i naknadama zaposlenika Javne ustanove i Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Javne ustanove koji su stupili na snagu 1. ožujka 2011. godine. Posebno treba naglasiti rad Upravnog vijeća u svezi izdavanja koncesijskih odobrenja na zaštićenim područjima (značajni krajobrazi Kanjon Cetine, Šćedro, Pakleni otoci, Plaža i park šuma u Brelima), ishodenje suglasnosti nadležnih upravnih tijela za pravilnik o unutarnjem redu na području spomenika parkovne arhitekture „Vitturi“, donošenje studije o korištenju rijeke Cetine kojom se predviđaju budući modaliteti održivog korištenja, te inicijativa za definiranje načina rada telekomunikacijskih objekata u zaštićenim područjima.

Zaključno navodeći, Upravno vijeće kontinuirano sudjeluje u unaprijedcnju rada Javne ustanove.

U Splitu, 21. svibnja 2012.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA

Ivan Juroš

Prilaz braće Kaliterna 10, 21 000 SPLIT, HRVATSKA / CROATIA
Tel: +385 (0)21 332-322, Tel./Fax: +385 (0)21 490-029
e-mail: info@dalmatian-nature.hr • www.dalmacija.hr